

Kirjastonhoitaja Päivi Ruuskanen esitteli koululaisten lukuhanketta Kirjastopäivillä. Kuva: Sami Perttilä.

Toimintakertomus 2022

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto

Huhtikuu 2023

Sisällysluettelo

1	Koronarajoitukset purettiin helmikuussa 2022	1
2	Kirjaston vuosi 2022	2
2.1	Asiakastytyväisyyskyselyyn vastattiin aktiivisesti.....	2
3	Valtakunnalliset Kirjastopäivät Hämeenlinnassa	4
3.1	Hämeenlinnan pääkirjasto tutustumiskohteena.....	4
4	Pääkirjastolle viisi tähteä kirjastovertailussa	4
5	Uudeksi kirjastotoimenjohtajaksi Heli Huotakoski	5
6	Uusi verkkokirjasto otettiin käyttöön	6
7	Kehittäjäpalkintoja kirjastoon	7
7.1	Monikulttuuristen tyttöjen taidekerho ja Digi-Pönkki	7
7.1.1	Kuntatyö2030 palkitsi monikulttuuristen tyttöjen taidekerhon.....	7
7.2	Virtuaalikerros ja Kauhukabinetti.....	7
8	Taidekirjapalkinto Niclas Wariuksen teokselle Vanitas	8
9	Kirjasto entistäkin aktiivisempi somessa	9
10	Lasten ja nuorten monipuoliset palvelut	10
11	Kouluyhteistyö toipui nopeasti edellisen vuoden koronarajoituksista	11
11.1	Keväällä käynnistettiin uusi kouluyhteistyöhanke Lukuvuodet	11
11.2	Kirjastosuunistus ja pakopeli Planeetta X.....	12
12	Runsas ja monipuolinen tapahtumavuosi.....	12
12.1.	Valtakunnallisia temaviikkoja ja tapahtumia.....	12
12.1.1	Mediataitoviikko 7.-13.2.2022	12
12.1.2	Earth Hour 26.3.2022 klo 20.30-21.30.....	13
12.1.3	Lukuviikko 4.-10.4.2022	13
12.1.4	Sukututkimuksen päivä 11.4.2022	13
12.1.5	Lempeän kasvatuksen viikko 2.-8.5.2022	13

12.1.6	Lukujengi ja Mitä lukis? -kesän lukukampanjat 1.6.-31.8. 2022.....	14
12.1.7	Kerro, kerro kirjani – Celian kampanja 8.9.-23.9.2022	14
12.1.8	Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2022 klo 19.....	14
12.1.9	Valtakunnallinen vanhustenviikko 2.-9.10.2022.....	14
12.1.10	Syysloma on lukuloma lokakuussa 2022	14
12.1.11	Valtakunnallisen peliviikon Pelipäivä 8.11.2022	14
12.1.12	Lapsen oikeuksien viikko 14.-20.11.2022.....	15
12.1.13	Svenska veckan 31.10.-6.11.2022	16
12.2	Kirjallisuustapahtumia	16
12.2.1	Kirjallinen kevät 2022.....	16
12.3.1	Kirjallinen syksy 2022	17
12.3	Lukupiirejä, kirjoittajakursseja.....	19
12.4	Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia	20
12.4.1	Luentoja	20
12.4.2	Keskustelutilaisuuksia	21
12.4.3	Muita tapahtumia	23
12.5	Kielikahviloita.....	25
12.6	Aikuisten ja nuorten elokuvatapahtumia	25
12.6.1	Kirjaston Kinopiiri kokoontui keväällä ja syksyllä	25
12.6.2	Kokeellisen elokuvan ilta järjestettiin ensi kertaa kirjastossa	26
12.6.3	Nuorten Kinopiiri	27
12.6.4	Nojatuolimatka maailman ääriin	27
12.6.5	Kansainvälinen lyhytelokuvapäivä	27
12.7	Musiikitapahtumia ja työpajoja	27
12.7.1	Puhetta musiikista -luentosarja	30

12.8	Hakeutuvia tapahtumia	30
12.9	Lasten ja nuorten tapahtumia	31
13	Pääkirjaston asiakasopastus	34
13.1	Opastusta ja kirjastovierailuja tarpeen mukaan myös etänä	34
13.2	Digi-Pönkki ikäihmisten arjen apuna	34
13.3	Henkilökohtaista digiopastusta	35
13.4	Tietoturva kuntoon -työpaja.....	35
13.5	Miten meitä huijataan? -luento tietoturvasta.....	35
14	Lähikirjastoista	36
14.1	Täsmällinen, tehokas ja luotettava: Hämeenlinnan kirjastoautot	36
14.1.1	Kotikirjastopalvelun asiakkaissa runsaasti vaihtuvuutta	36
14.3	Kalvolan kirjastossa vilkas vuosi	39
14.4	Lammin kirjastossa monipuolinen ja tapahtumarikas vuosi	40
14.4.1	Kauhukabinetti nuorille ja Karmiwa ilta lapsille	42
14.5	Nummen kirjastossa aktiivista kouluyhteistyötä.....	42
14.6	Rengon kirjastossa vierailivat kaikki alakoulun luokat	43
14.7	Tuuloksen kirjasto asukkaiden arjessa	44
15	Kirjaston vuosi 2022 tunnuslukuina.....	46
15.1	Henkilöstö 2022	46
15.2	Talous 2022.....	47
15.3	Muut tunnusluvut 2022	47

1 Koronarajoitukset purettiin helmikuussa 2022

Hämeenlinnan kirjastossa jatkuivat alkuvuonna 2022 edellisen vuoden joulukuussa voimaan tulleet koronarajoitukset. Asiakkaita kannustettiin pikaiseen asiointiin ja itsepalvelun käyttöön. Nummen kirjasto pysyi suljettuna, eikä pääkirjaston ja Hauhon kirjaston omatoimiaika ollut käytössä.

Kirjaston tilojen käytössä ja asiakaspalvelussa oli rajoituksia. Tapahtumia, ryhmäkäyntejä eikä opastuksia voitu järjestää. Lähikirjastoissa ja kirjastoautoissa asiakkaiden määrää rajoitettiin.

Kirjastossa suositeltiin edelleen käytettäväksi kasvosuojusta, käsidesiä ja turvavälejä.

Helmikuun alussa koronarajoituksia lievennettiin niin, että käytöstä poissa olleita työskentely- ja harrastustiloja voitiin varata ja käyttää kirjaston palveluaikoina. Tiloja voi käyttää korkeintaan kaksi henkilöä tai perheenjäsentä kerrallaan. Pääkirjastossa tällaisia tiloja olivat Urban Office-työskentelytilat, editointitila ja soittuhuone. Koronarajoitusten takia editointitilan laiteopastusta ei voitu vielä järjestää.

Lehtilukusalit, asiakastietokoneet ja kokoontumis- sekä harrastustilat voitiin avata asiakkaille.

Asiakasmäärää kuitenkin rajoitettiin puoleen normaalisti sallitusta määrästä turvavälien takia. Tilat olivat varattavissa Varaamo-palvelussa. Kirjavarasto Jemma voitiin myös avata.

Kirjastossa tuli mahdolliseksi järjestää yli 50 hengen yleisötilaisuuksia 5.2. alkaen, jos kaikille osallistujille oli oma istumapaikka ja tilaisuuden osallistujamäärä oli enintään puolet tilan sallitusta osallistujamäärästä.

Koronarajoitukset päättyivät Kanta-Hämeessä keskiviikkona 23.2.2022. Kaikki kirjaston palvelut avattiin torstaina 24.2. Voimaan jäivät suositukset riittävästä turvaväleistä, hygieniasta ja kasvosuojuksista. Kirjaston tilojen tehostettua siivousta jatkettiin edelleen.

Kirjaston omatoimiaika voitiin ottaa käyttöön pääkirjastossa, Hauholla ja Nummella. Nummen kirjasto aukesi normaaleilla aukioloajoilla. Ryhmäkäynnit ja asiakasopastukset voitiin aloittaa ilman asiakasrajoituksia. Kirjaston varattavien tilojen ja tapahtumien asiakasmäärät palasivat ennalleen.

Toukokuun alussa kirjastoista poistui kasvosuojuksen käyttösuositus.

2 Kirjaston vuosi 2022

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston vuodesta 2022 tuli aktiivinen sekä lainauksen, kävijöiden että monipuolisten tapahtumien suhteen. Hämeenlinnan kirjastojen kokonaislainaus ylitti jälleen miljoonan rajapyykin 1 052 939 nidemäärällä ja nousua viime vuoteen oli 3,5 prosenttia.

Erityisesti lasten ja nuorten kirja-aineiston lainamäärät ovat kasvaneet Hämeenlinnan kirjastoissa. Tähän on vaikuttanut osaltaan kirjaston tekemä työ lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistämiseksi, kuten kirjaston vinkkaukset ja aineistopaketit. Lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta lainattiin 390 560 nidettä, mikä ylitti aikuisten kaunokirjallisuuden 260 601 nidemäärän.

Koronarajoitusten poistuttua kirjaston kävijöiden ja lainaajien määrässä oli havaittavissa selkeää nousua. Lainausoikeuttaan käytti vuoden aikana 24 103 henkeä ja kävijämäärä oli 407 178. Kalvolan kirjastossa kasvua oli eniten lainausmäärissä verrattuna vuoteen 2021, lainauksia oli yhteensä 32 117 ja nousua 17,6 prosenttia. Kävijämäärissä kirjastoauto Urho sai kävijäennätyksen, yhteensä 21 255 kävijää.

Kirjaston tapahtumatuotanto oli runsasta, kirjastossa oli vuoden aikana 326 tapahtumaa ja tapahtumiin osallistui 13 112 henkeä. Käyttäjäkoulutusmäärät tuplaantuivat, niitä järjestettiin 615 ja osallistujia oli 9 073.

E-lehtien lukijamäärät ovat kasvaneet vuosittain, lukijoita oli vuonna 2022 yhteensä 77 574 ja nousua vuoteen 2021 yhteensä 19,1 prosenttia. E-kirjojen osalta käyttökerrat ovat myös kasvaneet, vuoden 2022 aikana käyttö oli 19 0008 ja nousua oli 6,4 prosenttia.

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto on aktiivinen myös sosiaalisessa mediassa. Kirjaston somekanavia ovat Facebook, Instagram, YouTube ja uutuuksena TikTok. Snapchat on poistunut aktiivikäytöstä. Kirjastolla oli vuoden 2022 lopussa seuraajia Facebookissa noin 4600, Instagramissa noin 1900, TikTokissa 300 ja YouTubessa noin 140 tilaajaa.

2.1 Asiakastyytyväisyyskyselyyn vastattiin aktiivisesti

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto keräsi asiakkailta palautetta ja toiveita kirjaston palveluista ja tiloista asiakastyytyväisyyskyselyllä 7.-27.11.2022. Tavoitteena oli kerätä asiakkaiden näkemyksiä

kirjaston toiminnan kehittämistä varten. Painopisteenä kyselyssä oli tällä kertaa omatoimikirjastopalvelujen käyttö. Kyselyyn pystyi vastaamaan verkossa sekä paperilomakkeella, joka oli esillä pääkirjastossa, kaikissa lähikirjastoissa sekä kirjastoautoissa.

Kyselyyn saatiin yhteensä 516 vastausta. Kyselyyn vastattiin eniten Kanta-Hämeen alueelta (71 prosenttia vastaajista). Vastaajista enemmistö oli naisia 81 prosenttia ja eniten kyselyyn vastasivat 50-69 -vuotiaat (puolet vastaajista). Hämeenlinnan pääkirjastoa käytettiin tulosten mukaan eniten (69 prosenttia vastaajista) ja myös omatoimisesti (58 prosenttia vastaajista). Verkkokirjasto Vanamoä käytti 20 prosenttia vastaajista.

Vastaajat olivat kirjaston aktiivikäyttäjii, kirjastoa käytti vastaajista muutaman kerran kuukaudessa 38 prosenttia ja vähintään kerran viikossa 36 prosenttia.

Omatoimiaikana kirjastoissa erityisesti lainataan ja palautetaan aineistoa (94 prosenttia) ja luetaan lehtiä kirjastossa (34 prosenttia). Kysyimme myös, käyttäisivätkö vastaajat omatoimikirjastoa, jos sellaista ei vielä ole käytössä omassa kirjastossa ja vastaajista Kyllä-vastauksen antoi 76 prosenttia. Avovastauksissa Ei-vastanneet perustelivat, että sille ei ole ollut tarvetta, kun asiointi on hoitunut asiakaspalvelun aukiolon puitteissa, mutta omatoimipalvelua pidettiin positiivisena lisänä. Avovastauksissa kehuttiin kirjaston lainaus- ja palautusautomaattien toimivuutta ja helppokäyttöisyyttä ja ylipäättään kirjaston palveluja, tapahtumien tarjontaa ja muun muassa pääkirjaston uudistuneiden tilojen toimivuutta.

Kysyimme, kuinka hyvin onnistuimme palveluissamme (asteikko 1-5, 5 = erinomainen). Korkeimmat keskiarvot Hämeenlinnan kirjasto sai: aukioloajoista (4,6) – tilojen viihtyisyydestä ja käytännöllisyydestä (4,5) – lainaus- ja palautusautomaattien toimivuudesta (4,7) – lainojen uusinnasta verkkokirjastossa (4,7) – varausten teosta verkkokirjastossa (4,7) – henkilökunnan palvelualltiudesta ja ystävällisyydestä (4,7) sekä henkilökunnan asiantuntevuudesta ja ammattitaitoisuudesta (4,7). Näihin kaikkiin yli puolet oli antanut arvosanaksi erinomainen.

Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa 95 prosenttia vastaajista antoi kirjastolle kokonaisarvosanaksi joko erinomainen (65 prosenttia) tai hyvä (30 prosenttia).

3 Valtakunnalliset Kirjastopäivät Hämeenlinnassa

Kirjastoalan ammattitapahtumaan Verkatehtaalle 15.-17.6.2022 saapui yli 500 osallistujaa eri puolilta Suomea. Päivien teemana oli ”Tulevaisuuden kirjasto – muutosta ja empatiaa”.

Kolmipäiväinen tapahtuma tarjosi ajankohtaisia luentoja, työpajoja ja paneelikeskusteluja kirjaston roolista ja tulevaisuudesta. Samalla järjestettiin kirjastoalan ammattimessut, jossa oli esillä lähes 40 yritystä ja organisaatiota.

Vuoden 2022 Kirjastopäivät järjestettiin yhteistyössä Suomen kirjastoseuran, Hämeenlinnan kaupunginkirjaston ja HAMK-kirjaston kanssa. Tätä ennen Kirjastopäivät pidettiin Hämeenlinnassa vuonna 1963.

3.1 Hämeenlinnan pääkirjasto tutustumiskohteena

Hämeenlinnan pääkirjasto oli yksi kirjastopäivien tutustumiskohteista. Kirjastossa järjestettiin myös Kirjastopäivien iltatilaisuus.

Kirjastoalan ammattilaiset pääsivät tutustumaan pääkirjaston tiloihin ja palveluihin kirjastokierroksilla. Kirjaston iltatilaisuudessa esiintyi oopperalaulaja, baritoni Waltteri Torikka. Virallisen ohjelman ja kirjastoalan palkintojen jaon jälkeen ilta päättyi diskoon, jossa DJ Juuso Suuronen soitti 70- ja 80-lukujen diskomusiikkia.

4 Pääkirjastolle viisi tähteä kirjastovertailussa

Library Ranking Europe (LRE) vierailee Euroopan yleisissä kirjastoissa ja havainnoi palveluita asiakkaan näkökulmasta hyödyntäen mystery shopping -menetelmää. Tavoitteena on palvelujen laadun parantaminen. Vierailusta annetaan aina arvio.

Hämeenlinnan pääkirjasto sai vierailusta arvosanakseen viisi tähteä (Excellent – Erinomainen). Arvioijina toimivat **Maija Berndtson** ja **Mats Öström** – kaksi kokenutta kirjastonjohtajaa Suomesta ja Ruotsista, joilla on neljän vuosikymmenen kokemus kirjastoalasta.

Hämeenlinnan pääkirjaston sijaintia Vanajaveden läheisyydessä kehitettiin upeaksi, näkymää Hämeen linnaan vaikuttavaksi ja kirjastoa ympäröivät puistot huomioitiin positiivisesti.

Arviossa nostettiin esiin pääkirjaston remontissa modernisoidut tilat. Molemmat sisäänkäynnit huomioitiin ja pääsisäänkäynnin kehitettiin luovan hyvän yleiskuvan kirjastotilaan.

Hyvänä tilaratkaisuna pidettiin myös sitä, että osa kirjakokoelmasta on asiakkaille avoimessa varastossa, Jemmassa. Musiikkiosaston nuottikokoelmaa kehitettiin erityisen suureksi.

Kaiken kaikkiaan Hämeenlinnan pääkirjaston sijainti, pitkät aukioloajat, monipuolinen mediakokoelma, palvelu- ja tapahtumatuotanto olivat arvioinnin mukaan laadukkaalla tasolla.

5 Uudeksi kirjastotoimenjohtajaksi Heli Huotakoski

Heli Huotakoski aloitti työt joulukuun alussa Hämeenlinnan uutena kirjastotoimenjohtajana.

Hämeenlinna ja Hämeenlinnan kirjasto olivat hänelle entuudestaan tuttuja seutuyhteistyön kautta. Hän on työskennellyt aiemmin Hattulassa kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajana ennen kuin siirtyi Helsinkiin Rikhardinkadun, Jätkäsaaren ja Suomenlinnan kirjastojen johtajaksi.

Helin mielestä Hämeenlinnan kirjastossa on tehty jo pitkään hyvää kehittämistyötä, ja hänestä on hienoa päästä viemään kirjastoa eteenpäin. Kirjastolla on tärkeä rooli niin lukemisen edistäjänä kuin aktiivisen kansalaisuuden tukijanaan. Heliä kiinnostaa palvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen ja hän on avoin erilaisille yhteistyökuvioille. Heli toivottaa kaupunkilaiset tervetulleiksi kirjastoon!

Pitkäaikaiset kirjastotoimenjohtaja Inkeri Jurvanen ja palvelupäällikkö Irmeli Isokivijärvi siirtyivät eläkkeelle vuoden lopussa.

6 Uusi verkkokirjasto otettiin käyttöön

Vanamokirjastoissa otettiin tammikuussa 2022 vanhan verkkokirjaston rinnalle koekäyttöön uusi verkkokirjasto **Vanamo Finna** (vanamo.finna.fi). Asiakkaat voivat käyttää rinnakkain molempia verkkokirjastoja kesäkuun alkuun asti, jolloin käyttöön jäi uudistettu verkkokirjasto, kun vanhasta luovuttiin. Kirjasto otti asiakkailta vastaan palautetta uudesta verkkokirjastosta sekä mahdollisia kehitysideoita.

Uudessa verkkokirjastossa pystyttiin toteuttamaan monia kaivattuja ominaisuuksia. Kun paljon toivottu uutuuksien haku tuli mahdolliseksi, viimeisen kuukauden aikana kirjastoon hankitut teokset oli helppo hakea verkkokirjastosta. Usein käytetyt haut sai tallennettua ja omaan sähköpostiin voi tilata uutuuksivahdin.

Uuden verkkokirjaston hakutoiminnallisuudet monipuolistuivat. Omien suosikki- ja muistilistojen koostaminen ja jakaminen esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tuli helpoksi. Varauksien hallinta monipuolistui. Varaukset voi laittaa tauolle, jos ei pääse niitä noutamaan menettämättä paikkaansa varausten jonossa.

Käyttäjätilin kautta voi itse muuttaa viestiasetuksia, miten haluaa vastaanottaa varauksen noutoilmoitukset ja muut kirjaston lähettämät viestit. Osoitteen ja yhteystiedot voi myös päivittää verkkokirjastossa. Koko perheen kirjastokortit voi liittää samaan asiakastiliin, jolloin lainojen eräpäivistä on helppo huolehtia.

Uusi verkkokirjasto on räätälöity Kansalliskirjaston tarjoaman Finna-alustan päälle. Suurin osa Suomen yleisistä kirjastoista käyttää Finna-alustalle rakennettua verkkokirjastoa. Kansalliskirjasto kehittää ja ylläpitää verkkokirjastojen teknistä alustaa yhteistyössä arkistojen, kirjastojen, museoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kansalliskirjaston ylläpitämä organisaatioiden yhteinen Finna kokoaa satojen museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistot yhteen osoitteeseen, jossa niiden äärelle pääsee helposti ja nopeasti.

7 Kehittäjäpalkintoja kirjastoon

Hämeenlinnan kaupunki palkitsee vuosittain kehittäjäpalkinnoilla henkilöstöä ryhminä ja yksilöinä innovaatioista, hyvin tehdystä työstä, arjen työtä rikastuttavista ja kustannustehokkaista uusista ideoista sekä erityisesti yhdessä toteutetusta hyvästä palvelusta.

7.1 Monikulttuuristen tyttöjen taidekerho ja Digi-Pönkki

Kaupunki palkitsi kesäkuussa yhdeksän kehittämistekoa, joista kaksi tuli kirjastosta. Fiksua työtä -palkinnon saivat Nummen kirjaston ja Nuorisopalveluiden yhteinen Monikulttuuristen tyttöjen taidekerho – Shoolimoolit sekä pääkirjaston Digi-Pönkki, jossa Kiipulan ammattiopiston IT-tukihenkilöopiskelijat auttavat kaupunkilaisia maksutta digipulmissa.

Nummen kirjastosta palkittiin kirjastovirkailija Merja Kauppinen, Lännen alueen nuorisotyöstä nuorisotyöntekijä Elli Seppälä ja pääkirjastosta johtava informaatikko Seija Shemeikka.

7.1.1 Kuntatyö2030 palkitsi monikulttuuristen tyttöjen taidekerhon

Kuntatyö2030 -gaalassa palkittiin joulukuun alussa kunta-alan innostavimmat kehittämisteot, joita kerättiin Hyvä kiertämään -kampanjassa syksyllä 2022 ympäri Suomea.

Yksi palkinnon saajista oli keväällä 2022 Fiksua Työtä -kehittäjäpalkinnon saanut Nummen kirjaston ja Nuorisopalveluiden yhteinen Monikulttuuristen tyttöjen taidekerho, jonka kehittäjinä toimivat kirjastovirkailija Merja Kauppinen, Nummen kirjastosta ja nuorisotyöntekijä Elli Seppälä, Lännen alueen nuorisotyöstä.

Kuntatyö2030 -ohjelma on Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen yhteinen työelämän kehittämisohjelma. Ohjelmassa tuetaan kuntatyöpaikkojen uudistumista ja tehdään hyvää kuntatyötä näkyväksi.

7.2 Virtuaalikierron ja Kauhukabinetti

Syksyllä kehittäjäpalkinnon sai informaatikko Erika Kallinen toteuttamastaan Hämeenlinnan pääkirjaston virtuaalikierroksesta. Virtuaalikierron on toteutettu ThingLink-alustalle hyödyntäen pääkirjaston tiloista otettuja 360-kuvia. Virtuaalikierron tarjoaa kaikille uudenlaisen tavan tutustua

kirjastoon etänä. Etäkierros madaltaa kynnystä ottaa kirjaston palvelut käyttöön, kun kirjaston palveluihin ja tiloihin pääsee tutustumaan rauhassa etukäteen. Virtuaalikirros löytyy verkkokirjastosta (vanamo.finna.fi).

Lammin kirjasto palkittiin syksyllä nuorille suunnatusta Kauhukabinetti-tapahtumasta, joka toteutettiin ulkoilmatapahtumana Untulan lavan ympäristössä.

8 Taidekirjapalkinto Niclas Wariuksen teokselle

Vanitas

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto järjestää vuosittain kilpailun vuoden parhaasta taidekirjasta. Palkintolautakunta valitsi vuoden 2021 taidekirjaksi valokuvataiteilija Niclas Wariuksen meditatiivisen asetelma- ja valokuvateoksen Vanitas. Taidekirjakilpailuun osallistui yhteensä 35 vuonna 2021 julkaistua teosta.

Kustantamo PARVSiin julkaisema voittajateos Vanitas erottui joukosta pelkästään jo sen kansikuvan perusteella. Sanotaan, että kirjaa ei pitäisi arvostella pelkän kannen perusteella, mutta tässä tapauksessa korkeataso jatkui kansion sisälläkin, graafikko Anna Mattsonin kädenjäljessä ja Petri Kuokan värierottelussa.

Ammattitaitoinen työryhmä oli yhdistänyt voimansa julkaistakseen teoksen, joka tuntuu sekä miellyttävältä kädessä että ruokkii katsetta, mielikuvitusta ja juhlistaa valokuvataiteilijaa. Teoksessa on akateeminen ja ajatuksia herättävä taidehistorioitsija Harri Kalhan analyysi Wariuksen valokuvista. Vanitas on visuaalisesti ja esteettisesti vangitseva taidekirja, upea kokonaisuus, jonka soisi päätyvän jokaisen kauneutta rakastavan kirjahyllyyn.

Vuoden 2022 palkintolautakuntaan kuuluivat kulttuuritoimittaja ja kirjailija Marika Riikonen, kirjoittaja-aidemaalari Kirsi Rajapuro sekä valokuvataiteilija Joseph Tully. Sihteerinä toimi informaattikko Ilkka Marjanen Hämeenlinnan kaupunginkirjastosta.

littalan XXV Valtakunnallinen Taidekirjapäivä palkitsi vuoden 2021 parhaan taidekirjan Eliel Aspelin -palkinnolla, joka on Harri Koskisen suunnittelema lasiveistos. Voittaja julkistettiin littalan Taidekirjapäivänä lauantaina 11.6.2022 klo 12.00 Hämeenlinnan pääkirjaston Avolavalla.

9 Kirjasto entistäkin aktiivisempi somessa

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston somekanavia ovat Facebook, Instagram, YouTube ja uutuutena TikTok, sillä Snapchat on poistunut aktiivikäytöstä. Kirjastolla oli vuoden lopussa seuraajia Facebookissa noin 4600, Instagramissa noin 1900, TikTokissa 300 ja YouTubessa noin 140 tilaajaa.

Snapchatin tilalle nuorten suosimaksi somekanavaksi on tullut TikTok. Kirjaston oma kanava perustettiin kesän aikana, kun pääkirjaston musiikkiosastolle saatiin kesätyöntekijöiksi kaksi tulevaisuusagenttia, missionaan tavoittaa nuoret. Heidän tekemänsä videot esittelivät kirjaston tiloja, aineistoja ja palveluita hausalla tavalla hyödyntäen populaarikulttuurin ilmiöitä. Kirjaston TikTok-kanavan suosituinta videota on katsottu 62 900 kertaa ja se pohjaa Better Call Saul tv-sarjaan.

Kirjasto tuotti aktiivisesti monipuolista sisältöä somekanavilleen. FB ja IG toimivat tiedotuksen ja markkinoinnin välineinä kirjaston verkkosivujen, infonäyttöjen, mediatiedotteiden ja kaupungin kanavien rinnalla. Kirjaston Facebookin kattavuus on nousujohteista, vuoden aikana se on tavoittanut noin 94 000 ihmistä ja tykkäyksiä on kertynyt eri julkaisuihin noin 4300. Puolet kirjaston Facebook-sivulla kävijöistä on Hämeenlinnan alueelta.

Korona-aika kokonaisuudessaan on motivoinut kirjastoa myös striimaamaan konsertteja (Avolava-klubit) ja suurimpia tapahtumia, kuten kirjailijavierailuja Facebookiin ja YouTubeen. Myös erilaisia kirjaston palveluiden esittelyjä ja Lasten lauantaiden satuhetkiä löytyy kirjaston YouTube-kanavalta. Hauhon kirjaston Hölmöläissadut talvelta ja kesältä keräsivät molemmat 600 katselukertaa YouTubessa.

Instagramissa suosiota ovat keränneet erilaiset tapahtumapostaukset, esimerkkinä Pikku Papun lastenkonsertti (78 tykkäystä) sekä kirjaston tiloista ja arjesta otetut kuvat, kuten esimerkiksi kirjalaatikoiden käsittely (59 tykkäystä) ja viiden tähden tunnustus pääkirjastolle (142 tykkäystä).

10 Lasten ja nuorten monipuoliset palvelut

Alkuvuodesta lastenosastoilla otettiin käyttöön perhe- ja ryhmälukudiplomi tuomaan lukuiloa ja antamaan vinkkejä yhdessä luettavista kirjoista lapsiperheille ja ryhmille. Lukudiplomi on bingo, jonka jokaisessa ruudussa on lukuteema, kuten hauskaa ja villiä menoa, piilokuvakirjat, erilaisuus ja ystävyys. Lukudiplomikirjojen lukijat saivat kirjastosta kannustukseksi ja palkinnoksi oman pinssin.

Perusopetuksen kolmasluokkalaiset kutsuttiin syksyllä kirjavinkkaukseen, joka oli osa Kulttuurikeskus ARXin kulttuuripolun ohjelmaa. Vinkkausten tavoitteena oli löytää jokaiselle oppilaalle sopivaa luettavaa. Kirjavinkkauksen jälkeen ryhmien kanssa tehtiin yhdessä pieni taittotarina.

Kesällä lasten- ja nuortenosastoille koottiin kirjanäyttelyjä Kesälukukampanjan kirjoista. Lasten ja lapsiperheiden lukuteemana oli Lukujengi: Kultaisen kirjan metsästys ja varhaisnuorten teemana Mitä lukis? Valtakunnallisen Kesälukukampanjan olivat suunnitelleet Seinäjoen, Espoon ja Helsingin kirjastot. Lukukampanjaan osallistuneiden kesken arvottiin kirjapalkintoja.

Syksyllä pääkirjaston lastenosastolla avattiin lasten oma taideseinä, johon lapset saivat tuoda omia taideteoksiaan kaikkien iloksi ja ihailtavaksi. Taideseinän teemat vaihtuivat säännöllisin väliajoin.

Lastenosaston suuri Clevertouch-näyttö ja siihen valmiiksi asennetut pelit ja piirustusohjelma olivat koko vuoden kovassa käytössä.

Syksyllä pääkirjastossa ideoitiin Lasten kinokori, johon oli valmiiksi koottu lyhyitä lasten elokuvia ja sarjoja. Mediahuoneessa perheet, päiväkotit ja lapsiryhmät voivat helposti valita korista sopivaa katsottavaa.

11 Kouluyhteistyö toipui nopeasti edellisen vuoden koronarajoituksista

Luokat kutsuttiin ohjelman mukaisesti kirjastonkäytön opetukseen tai kirjavinkkaukseen lähimpään kirjastoon. Uutena sisältönä lukuvuoden 2022-2023 ohjelmaan tuli, osana Kulttuuripolkua, kaupungin kaikkien 7. luokkien vierailu pääkirjastossa. Remontoitu pääkirjasto kiinnosti myös muita kuin hämeenlinalaisia; muiden muassa Turengin koulun 9.-luokkalaiset kävivät opastetulla kiertokäynnillä huhtikuussa.

Koronavuosien aikana korostui aineiston toimittaminen luokkiin, oppilaiden lähelle. Kysyntä jatkui kovana myös vuoden 2022 aikana; aineistopaketteja tehtiin kaikille luokka-asteille ja kirjasarjalaatikoita lainattiin paljon. Seminaarin koulun Oodi-kirjastotilan pientä lainakokoelmaa ylläpidettiin.

Hankinnassa otettiin huomioon nämä tarpeet. Kouluyhteistyöaineistojen käyttöön tarkoitettulla rahalla paitsi kartutettiin kirjasarja- ja vinkkarikirjavalikoimaa, myös hankittiin lisäkappaleita suosituista kauno- ja tietokirjallisuudesta.

Lukuintoa heräteltiin ja kirjastoa tehtiin tutuksi hyväksi todetuin keinoin, mutta myös hankkeissa kokeilluin konstein.

Kouluille suunnatuilla kirjailijavierailuilla kävivät työstään puhumassa mm. Tapani Bagge, Veera Salmi, Magdalena Hai, Anu Holopainen, Marja Kuutti ja Jukka-Pekka Palviainen.

Kirjasto osallistui Kanta-Hämeen Oikeus oppia -hankkeen Kieli, mieli ja lukeminen -ohjelmaan. Osana ohjelmaa järjestettiin lokakuussa Lukufestari-viikko, jolloin kirjastoissa vieraili kirjailijoita ja kirjaston vinkkarit kävivät kouluissa vinkkaamassa opettajille.

11.1 Keväällä käynnistettiin uusi kouluyhteistyöhanke Lukuvuodet

Etelä-Suomen AVI myönsi Hämeenlinnan kaupunginkirjastolle 30 000 euroa valtionavustusta Lukuvuodet-hankkeeseen. Kaksivuotinen hanke on suunnattu nivelvaiheeseen, alakoulun viimeisille luokille. Yhtenä ajatuksena on tutkia, seuraako lukuharrastus yläkouluun, jos sitä tuetaan aktiivisesti alakoulussa. Mukana on kahdeksan 5. luokkaa eri puolilta kaupunkia. Heille

tarjotaan lukuvuoden aikana monipuolista toimintaa herättämään lukuintoa ja ylläpitämään lukuharrastusta. Yhteistyö jatkuu samojen luokkien kanssa seuraavana lukuvuotena.

11.2 Kirjastosuunnistus ja pakopeli Planeetta X

Yhteistyössä Yöstäjät-yhdistyksen kanssa pääkirjastossa järjestettiin toukokuussa Kujeellinen kirjastosuunnistus, jossa tutustuttiin kirjaston aineistoihin sanataiteen keinoin. 4. – 6. luokille tarkoitetun suunnistuksen materiaalit hankittiin kirjastolle omaksi, ja niitä voidaan käyttää myös lähikirjastoissa. Suunnistus oli osa Tiloissa! -hanketta.

8.-luokkalaiset käsittelivät genrejä myös pelaamalla scifi-aiheista pakopeliä Planeetta X lähikirjastoissa, pääkirjastossa ja kouluilla. Pakopeli tuotettiin edellisenä vuonna päättyneessä Koulun ja kirjaston yhteistyöhankeessa.

12 Runtas ja monipuolinen tapahtumavuosi

Vuoden 2022 aikana palattiin tapahtumatuotannossa asteittain koronaa edeltävään aikaan. Alkuvuoden jälkeen voitiin toimia normaaliin tapaan ja tuottaa tapahtumia ilman rajoituksia. Vuoden 2022 tapahtumatuotannosta muodostuikin ilahduttavan runtas ja monipuolinen.

12.1. Valtakunnallisia teemaviikkoja ja tapahtumia

Monet kirjaston toimintaan sopivat valtakunnalliset teemaviikot ja teemapäivät toistuvat vuosittain. Niihin on helppo osallistua, koska tarjolla on ajankohtainen teema ja valmista materiaalia.

Hämeenlinnan kirjasto on monen vuoden ajan osallistunut paitsi kirjastoalan kampanjoihin myös muihin valtakunnallisiin tai kaupungin järjestämiin teemaviikkoihin ja -päiviin, jotka ovat sopineet sen toimintaan.

12.1.1 Mediataitoviikko 7.-13.2.2022

Mediataitoviikon tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja aikuisten mediataitoja sekä vahvistaa aikuisten valmiuksia mediakasvatukseen.

12.1.2 Earth Hour 26.3.2022 klo 20.30-21.30

Earth Hour -tapahtuma oli osa Ilmaston viikon viettoa. Kirjasto kannusti asiakkaitaan tekemään ilmastoteon osallistumalla maailmanlaajuiseen ympäristötapahtumaan ja sammuttamaan valot illalla tunniksi.

12.1.3 Lukuviikko 4.-10.4.2022

Lukuviikko on valtakunnallinen lukutaidon teemaviikko, jonka tavoitteena on tarjota tietoa ja sisältöjä lukutaidon ja lukemisen ajankohtaisista kysymyksistä. Lukuviikkoa vietettiin teemalla: Lukemalla parempi maailma. Kirjasto markkinoi eri-ikäisille sopivaa luettavaa unohtamatta lukuesteisiä.

12.1.4 Sukututkimuksen päivä 11.4.2022

Sukututkimuksen päivän tapahtuma maanantaina 11.4.2022 klo 14.00-18.00 Leino-salissa.

Suomessa vietettiin 11.4.2022 ensimmäistä kertaa kansallista sukututkimuksen päivää, jonka neljä valtakunnallista sukututkimusjärjestöä julistivat joulukuussa 2021.

Vuosittaisen merkkipäivän ajankohdaksi valittiin suomalaisen sukututkimusharrastuksen uranuurtajan Turun piispa Johannes Terseruksen kuolinpäivä 11. huhtikuuta.

Hämeenlinnan sukututkimusseura järjesti yhdessä kirjaston kanssa päivän kunniaksi sukututkimustapahtuman, jossa pääsi tutustumaan kiinnostavaan sukututkimusharrastukseen.

12.1.5 Lempeän kasvatuksen viikko 2.-8.5.2022

Valtakunnallisen viikon teemana oli ”Kasvatusmyytit – kuinka olla nykyaikainen vanhempi?”.

Viikon tavoitteena oli jakaa tietoa eri ikäkausiin sekä vanhemmuuteen liittyvistä kasvatusmyyteistä. Viikon järjesti Kiintymysvanhemmuusperheet ry.

Lastenosastolla oli aiheeseen liittyvä kirjanäyttely sekä julisteita. Näyttelyssä oli sekä aikuisille että lapsille sopivia kirjoja.

12.1.6 Lukujengi ja Mitä lukis? -kesän lukukampanjat 1.6.-31.8. 2022

Kirjasto markkinoi lasten Lukujengi: Kultaisen kirjan metsästys ja varhaisnuorten Mitä lukis? valtakunnallisia kesän lukukampanjoita ja tarjosi niihin sopivaa luettavaa lainaksi. Kampanjan olivat suunnitelleet Seinäjoen erityistehtävä, Espoon ja Helsingin kirjastot.

12.1.7 Kerro, kerro kirjani – Celian kampanja 8.9.-23.9.2022

Kirjastot edistävät lukemista monin eri tavoin. Lukemisesteisille kirjasto tarjoaa äänikirjapalveluja. Valtakunnallisen kampanjan aikana kirjastoissa kerrottiin Celian maksuttomasta äänikirjojen tarjonnasta ja ohjeistettiin lukemisesteisiä rekisteröitymään palveluun. Kaikkia kirjaston kävijöitä kannustettiin tutustumaan kirjaston äänikirjoihin ja osaltaan viemään viestiä Celian palveluista lähipiirissään oleville henkilöille, joille lukeminen on hankalaa.

Kampanjan aikana opastuksia järjestettiin sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa.

12.1.8 Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2022 klo 19

Kirjasto innosti kirjanäyttelyillä kaupunkilaisia osallistumaan koko Suomen yhteiseen lukutuntiin ja jakamaan parhaat lukuvinkit sosiaalisessa mediassa. Read Hour on suomalaisten yhteinen lukujuhla, jonka tavoitteena on innostaa nuoret lukemisen pariin, ylläpitää yhteiskunnallista keskustelua lukemisesta ja juurruttaa Suomeen oma lukemisen juhlapäivä.

12.1.9 Valtakunnallinen vanhustenviikko 2.-9.10.2022

Vanhustenviikon teemana oli Yhdessä luontoon joka iän oikeus. Kirjastossa oli esillä teemaan liittyviä kirjanäyttelyitä.

12.1.10 Syysloma on lukuloma lokakuussa 2022

Koulujen syyslomalla perheitä kannustettiin viettämään lukulomaa lukemalla yhdessä. Kirja-alan järjestöjen yhteiskampanja toteutettiin nyt neljättä kertaa. Lukuloman teemana oli ”Matkalle kirjan siivin”. Kirjasto osallistui valtakunnalliseen koululaisten lukuloma-kampanjaan tekemällä lasten- ja nuortenosastolle sekä verkkokirjastoon ja someen kirjanäyttelyjä ja -esittelyjä.

12.1.11 Valtakunnallisen peliviikon Pelipäivä 8.11.2022

Pelipäivää vietettiin pääkirjastossa tiistaina 8.11.2022 klo 15-19. Ohjelmassa oli lautapelejä, jotka olivat vapaasti pelattavissa pääkirjastossa. Pönkki-tilassa esiteltiin VR-laseilla pelattavia pelejä,

joita kaikenikäiset saivat kokeilla. Mediahuoneessa oli pelattavana Nintendo Switch ja PlayStation 5 -konsolien pelejä. Avolavalla voi osallistua Lasten- ja nuortenkulttuurikeskus Arxin Skidipeliin. Lastenosastolla oli suosittu glittermeikkauspiste. Pelipäivässä oli mukana paikallisia peliyhdistyksiä ohjaamassa pelaamista ja esittelemässä toimintaansa.

Peliviikon lauantaina 12.11. klo 13.00-15.00 Mediahuoneessa esitettiin peliaiheinen elokuva Sonic The Movie 2. Peliviikkoon osallistuneiden kesken arvottiin peliteemaisia palkintoja.

Rinnakkaistapahtumia oli myös lähikirjastoissa. Lammin kirjastossa järjestettiin peli-ilta klo 17–19. Peli-illassa pääsi tutustumaan erilaisiin lautapeleihin, kokeilemaan retro-Nintendoa ja ajamaan kilpaa Nintendo Switchillä. Hauhon kirjastossa pelattiin lautapelejä maanantaina 7.11. klo 16–19 ja myös Nintendo Switch -pelikonsoli oli pelattavissa klo 12–19.

12.1.12 Lapsen oikeuksien viikko 14.-20.11.2022

Valtakunnallisen Lapsen oikeuksien viikon teemana oli lapsen oikeus turvallisuuteen. Viikon tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettavuutta. Viikkoa vietettiin aktiivisesti Hämeenlinnassa.

Kirjastossa järjestettiin Lapsen oikeuksien viikolla kaksikielinen satutunti, jossa sama satu kerrottiin sekä suomeksi että arabiaksi.

Lastenosastolla oli esillä viikon teemaan liittyvä aineistonäyttely, josta asiakkaiden oli helppo lainata lukemista ja katselemista. Kirjaston verkkosivuilla oli teemanäyttely, josta oli kätevää varata suositeltuja aineistoja.

Hämeenlinnan Lastenliitto ry järjesti hämeenlinnalaisille alakoululaisille kirjoitus- ja piirustuskilpailun, joka kannusti pohtimaan ja huomioimaan sekä arvostamaan lasten turvallisuutta. Kilpailutyöt lähetettiin Lastenliittoon 20.11. mennessä.

Kilpailuun osallistuneita töitä oli esillä pääkirjastossa joulun ajan. Näyttelyn avajaiset ja palkintojen jakotilaisuus pidettiin pääkirjastossa 16.12. klo 16.30. Tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

12.1.13 Svenska veckan 31.10.-6.11.2022

Ruotsalaisuuden viikkoa vietettiin perinteisesti tänäkin vuonna kirjastossa yhteistyössä Tavastsvenskar rf kanssa. Maanantaina 31.10. klo 9.00 pääkirjaston Avolavalla esiintyi Teater Taimine, joka esitti päiväkotikiikarille näytelmän Bobban ja klo 11.00 koululaisille näytelmän Apollo 21. Bobban kertoi mielikuvitusseikkailusta avaruudessa. Apollo 21 oli vauhdikas esitys internetin mahdollisuuksista ja ansoista. Kirjasto tarjosi esitykseen tilat ja lähetti kutsut katsojille. Esitykset olivat molemmille ruotsinkielisille ryhmille maksuttomia.

Torstaina 3.11. klo 17.30 Kirjastotorilla esiintyivät kirjailijat Juha Itkonen ja Märten Wästö. Kirjailijailta oli kaksikielinen ja se striimattiin verkkoon. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Tavastsvenskar rf.

12.2 Kirjallisuustapahtumia

12.2.1 Kirjallinen kevät 2022

Kirjailijavieraana Sirpa Kähkönen pääkirjastossa keskiviikkona 9.2.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Kirjallisuusiiltaa oli mahdollisuus seurata suoratoistona kirjaston Facebook-sivulla. Kirjailija kertoi uutuusromaanistaan Vihreä sali (2021), joka on jatkoa Kuopio-sarjalle. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Saarenmaa Paula Havasten historiallisissa romaaneissa -kirjailijailta keskiviikkona 16.3.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Kirjallisuusiiltaa oli mahdollisuus seurata suoratoistona kirjaston Facebook-sivulla. Paula Havaste kertoi teostensa synnystä ja taustatyöstä, vastasi kuulijoiden esittämiin kysymyksiin ja osallistui keskusteluun. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kanta-Hämeen Tuglas-seura.

Lavarunousilta keskiviikkona 21.3.2022 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Kirjasto juhlisti maailman runouden päivää järjestämällä asiakkaiden toivomuksesta lavarunousillan. YK:n alainen kasvatus-, kulttuuri- ja tiedejärjestö UNESCO juhlistaa joka vuosi maaliskuun 21. päivänä runouden voimaa kulttuurin, luovuuden ja innovaation lähteenä. Lavarunousillassa kuka vaan voi tulla lukemaan ääneen, esittämään tai lausumaan runojaan. Kaikille avoimen tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kirjailijavieraana Riikka Ala-Harja keskiviikkona 13.4.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Kirjailija kertoi uutuusromaanistaan Tämä ei ole tv-sarja. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kirjailijavieraana Petra Forsten keskiviikkona 27.4.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Kirjailija kertoi esikoisromaanistaan Kadonneet tytöt sekä käsikirjoittamisen ja proosan kirjoittamisen kokemuksistaan. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kevään Kirjasato-kirjailijailta keskiviikkona 11.5.2022 klo 17.30-19.30 Kirjastotorilla. Kirjasato esitteli Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry:n jäsenten uutuusteoksia.

Vanan hallituksen jäsenten haastateltavina olivat kirjailijat: Hanne Dahl, Hanna van der Steen, JP Koskinen, Marja Toivio, Heli-Maija Heikkinen ja Tapani Bagge. Kirjasadon järjestävät Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry ja kirjasto.

Vieraana Eero Sauri: Apumiehenä, sanomarenkinä – lehtimiehen ja kustantajan muistelmat keskiviikkona 18.5.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kirjailijavieraana Silja-Elisa Laitonen maanantaina 23.5.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Kirjailija kertoi uuden historiallisen romaanisarjan aloitusteoksesta Valinta. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Tietokirjailta tiistaina 24.5.2022 klo 18.00-19.00 Leino-salissa. Tietokirjalliseen keskusteluun osallistuivat hämeenlinnalaiset tietokirjailijat Katleena Kortesus, Andrei Sergejeff ja Tuomo Tamminen. Tilaisuuden juonsi dosentti, tietokirjailija, Suomen Tietokirjailijat ry:n Kanta-Hämeen aluevastaava Maria Lassila-Merisalo. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Suomen Tietokirjailijat ry.

12.3.1 Kirjallinen syksy 2022

Värikkäästi vege – vegaanista kotiruokaa kaikille maanantaina 29.8.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Mariia Ruusunlahti kertoi esikoiskirjastaan Värikkäästi vege – vegaanista kotiruokaa kaikille (2022). Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vieraana Ira Koivu maanantaina 5.9.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Ira koivu kertoi kirjastaan Vapaa viinistä – miten elämä muuttuu, kun pistää korkin kiinni. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vieraana kirjailija Riitta Jalonen maanantaina 19.9.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Hämeenlinnalainen Riitta Jalonen puhui uutuusromaanistaan Omat kuvat, joka kertoo kirjoittamisen pakosta ja tarinoiden synnystä. Tilaisuuden järjesti kirjasto

Vieraana kirjailija Olli Jalonen maanantaina 26.9.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Hämeenlinnalainen Olli Jalonen kertoi uutuusromaanistaan Stalker-vuodet. Nuori opiskelija palkataan salaiseen tutkimukseen kaksinkertaisen Finlandia-voittajan vaikuttavassa romaanissa. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vieraana kirjailija Leena Sainio maanantaina 3.10.2022 klo 13.00-15.00 Leino-salissa.

Helsinkiläinen musiikkipedagogi ja kirjailija kertoi vuonna 2022 ilmestyneestä humoristisesta pienoisoromaanistaan Leenu, Liinu ja Tiinu – rajansa rinnoillakin. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Lavarunousilta maanantaina 10.10.2022 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Estradi oli avoin kaikille, jotka halusivat tulla esittämään omia runojaan. Lavarunousillat ovat kirjaston asiakkaan idea, joka palkittiin kirjaston runo- ja ideakilpailussa vuonna 2021. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vieraina Pirkko Lahti ja Minna Maijala maanantaina 24.10.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Tietokirjailija Minna Maijala haastatteli psykologi Pirkko Lahtea heidän yhteisestä uutuusteoksestaan Kuuntelija. Teos on Maijalan kirjoittama henkilökuva Pirkko Lahdesta, kriiseissä ja katastrofeissa särkyneiden ihmisen auttajasta, josta tuli Suomen tunnetuin mielenterveyden lähettiläs. Tilaisuuden järjesti kirjasto ja Suomalaisen Naisliiton Hämeenlinnan yhdistys.

Juha Itkonen ja Vieraana Märten Westö, haastattelijana Juha Itkonen torstaina 3.11.2022 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Svenska veckan -viikon kaksikielisessä kirjailijaillalla vieraana oli kirjailija Märten Westö. Häntä haastatteli Tavastsvenskar-yhdistyksen kummikirjailija Juha Itkonen. Tilaisuuden järjestivät Tavastsvenskar rf ja kirjasto.

Kirjasato kirjailijailta maanantaina 21.11.2022 klo 17.30-19.30 Kirjastotorilla. Kirjasyksyn uutuuksia Kanta-Hämeestä tarjoilivat perinteikkäässä kirjailijaillalla Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry:n kirjailijat, joita haastatteli yhdistyksen hallitus. Illan vieraita olivat JP Koskinen, Tapani Bagge, Aino Krohn, Maritta Lintunen, Nelli Hietala ja Hanna van der Steen. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry.

Vieraana kirjailija ja suomentaja Ville-Juhani Sutinen torstaina 24.11.2022 klo 17.00-19.00 Leino-salissa. Sutinen kertoi kääntämästään Gertrude Steinin romaanista Pariisi Ranska (Aviator 2022) ja laajemmin ”kadotetusta sukupolvesta” eli Pariisissa maailmansotien välillä asuneista amerikkalaisista taiteilijoista ja kirjailijoista. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan suomalais-ranskalainen yhdistys ja kirjasto.

Tietokirjailta torstaina 24.11.2022 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Tietokirjailijavieras Tiina Raevaara (Minä, koira ja ihmiskunta, 2022) oli tutkijayliopettaja, FT Maria Lassila-Merisalonen haastateltavana.

Kirjat 2022 – kokemuksia ja keskustelua keskiviikkona 7.12.2022 klo 17.30-18.45 Leino-salissa. Jaakko Juteini -seuran toiminnanjohtaja Jukka O. Mattila kertoi ja keskusteli yleisön kanssa vuonna 2022 lukemistaan kirjoista. Tilaisuuden järjestivät Jaakko Juteini -seura ja Hämeenlinnan kirjasto.

12.3 Lukupiirejä, kirjoittajakursseja

Virolaisen kirjallisuuden lukupiiri kokoontui pääkirjastossa keväällä maanantaisin klo 17.30-19.00 kerran kuukaudessa Ryhmätila B:ssä maaliskuu- ja huhtikuussa. Kaikille avoimessa ja maksuttomassa lukupiirissä keskusteltiin suomen kielellä saatavissa olevasta virolaisesta kirjallisuudesta.

Piiriä veti Kanta-Hämeen Tuglas-seuran puheenjohtaja Arja Pietilä. Yhdistys järjesti lukupiirin yhdessä kirjaston kanssa.

Oma ääni -kirjoittajakurssi kokoontui kevään aikana 10 kertaa torstaisin klo 17.00-19.00 Ryhmätila B:ssä. Ryhmää ohjasi kirjailija, sanataideohjaaja Miska Karhu. Kurssilla pohdittiin oman äänen löytymistä sekä sitä, kuinka monta ääntä kirjoittajalla on ja tarvitseeko kirjoittajalla olla tunnistettava ääni. Teoriaosuuden lisäksi tunneilla tehtiin kirjoitusharjoituksia, jotka pyrkivät oman ilmaisun kehittämiseen ja tunnistamiseen. Maksuttoman kurssin paikat varattiin heti täyteen. Kirjoittajakurssin järjesti kirjasto.

Anja Erämajan Lavarunouspaja lauantaina 19.11.2022 klo 11.00-17.00 Pönkissä. Kirjailija, runoilija Anja Erämajan maksuttomassa Lavarunouspajassa oli tarjolla paikka kahdelletoista kokeilunhaluiselle kirjoittajalle. Pajassa kirjoitettiin tekstejä, joiden esittämistä myös kokeiltiin.

Paja oli suunnattu sekä vasta-alkajista että kokeneille kirjoittajille. Pajalaiset valittiin ilmoittautumisjärjestyksessä. Lavarunouspajan tarjosi osallistujille Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Tiloissa! -hanke, joka järjesti työpajan yhdessä Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana 66:n kanssa.

12.4 Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia

12.4.1 Luentoja

Pekka Koskinen luennoi Ukrainan historiasta torstaina 17.3.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Luennon järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura ja kirjasto.

Taneli Hiltusen luento ranskalaisesta barokkisäveltäjästä, cembalisti ja urkuri Elisabeth Jacquet de La Guerresta keskiviikkona 23.3.2022 klo 18.00-19.00 Leino-salissa. Luennon järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura ja kirjasto.

Taneli Hiltunen luennoi keskiviikkona 6.4.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa aiheesta Fiktioelokuvat propagandan palveluksessa.

FM Taneli Hiltusen luennossa valottui elokuvateollisuuden merkitys propagandan levittämisessä toisen maailmansodan aikana. Esimerkitapauksina olivat Suomen, Saksan, Britannian, USA:n ja Japanin fiktioelokuvat, joissa on nähtävissä selkeää mielipidevaikuttamista, vallanpitäjien agendan räikeääkin korostamista ja vaihtuviin olosuhteisiin reagoimista. Mukana oli niin klassikkoja kuin vähemmälle huomiolle jääneitä elokuvia. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura ja kirjasto.

Harri Ahosen luento Pyhän Olavin retkeilyreiteistä keskiviikkona 20.4.2022 klo 18.00-19.00 Leino-salissa. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Varhaisia kuvitelmia avaruudesta torstaina 5.5.2022 klo 17.30-19.00 Leino-salissa.

Matemaatikko, historioitsija ja tietokirjailija Osmo Pekonen luennoi uudesta käännöstyöstään maailmankirjallisuuden klassikosta ja eurooppalaisen naissivistyksen merkkipaaluteoksesta ”Maailmojen moninaisuudesta” (alkuperäisteos Bernard Le Bovier de Fontenelle, 1686, ranska). Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan suomalais-ranskalainen yhdistys ry.

Olli Järvenkylä luennoi ja keskusteli yleisön kanssa kirjastaan Reppuretki kansallispuistoon maanantaina 9.5.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

FM Taneli Hiltunen piti luennon Kreikkalaissäveltäjä Vangelis – elektronisen musiikin velho keskiviikkona 7.9.2022 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kino Tavast ry.

FM Taneli Hiltunen luennoi Elisabet II:sta ja hänen aikakaudestaan maanantaina 19.9.2022 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan Historiallinen Seura.

Kiina tänään ja huomenna -luento keskiviikkona 9.11.2022 klo 18.00-19.00 Leino-salissa.

Luennon aiheena oli kiinalaisen scifi-elokuvan nousu ja häkellyttävä historia. Väitöskirjatutkija Eero Suoranta Helsingin yliopistosta kertoi kiinalaisen tieteiskirjallisuuden ja -elokuvan kuvaamista näkymistä jättiläisvaltion tulevaisuuteen. Suoranta pohti nykykiinalaisen scifin käyttämiä keinoja peilata ja piilottaa yhteiskunnan ilmiöitä.

Luento oli osa elokuvayhdistys Kino Tavastin Hitusen hämyä 2022 -elokuvafestivaalin ohjelmaa. Kaikille avoimen maksuttoman luennon järjestivät kirjasto ja Kino Tavast.

12.4.2 Keskustelutilaisuuksia

Hyvin sanottu tiistaina 10.5.2022 klo 16.00-19.00 Kirjastotorilla. Keskustelufestivaalin etkot pääkirjastossa, jossa järjestettiin kaksi erätauko-keskustelua.

Erätauko-keskustelussa pyritään asian, ilmiöiden ja ihmisten ymmärtämiseen. Tilaisuuteen oli vapaa pääsy ja keskustelut olivat kaikille avoimia.

Klo 16.15 Markus Liimatainen piti YLEn avauspuheen: Tervetuloa Hyvin Sanottu -keskustelufestivaalien etkoille. Klo 16.30 alkoi julkinen erätaukokeskustelu Kirjastotorilla teemasta: Millaisen keskustelukulttuurin muutoksen tahdomme tapahtuvan Hämeenlinnassa vuoteen 2026 mennessä.

Erätaukokeskustelussa olivat mukana Antti Pennanen, Sally Leskinen, Outi Kärki, Unna Timonen, Servet Parlak, Tuulia Viitanen, koti-iskä ja Tapio Suominen. Keskustelun ohjasi Erätaukosäätiöstä Laura Arikka.

Klo 18.00 käynnistyi kaksi Pop up keskustelua illan teemasta. Kaikki halukkaat voivat osallistua keskusteluihin Avolavalla ja Leino-salissa. Keskustelun ohjasivat Airi Raitaranta ja Kia Partanen.

Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan kaupunki, joka on mukana Hyvin sanottu -hankkeessa. Etkot liittyivät syksyllä Ylen kanssa järjestettyyn Hyvin sanottu -keskustelufestivaaliin.

Hyvin sanottu keskiviikkona 8.6.2022 klo 16.30-18.00 Avolavalla. Kaikille avoin erätaukomenetelmällä toteutettu keskustelutilaisuus aiheesta: Mitä demokratia sinulle merkitsee? Yleisöllä oli mahdollisuus osallistua keskusteluun. Keskustelutilaisuus liittyi syksyllä Ylen kanssa järjestettyyn Hyvin sanottu -keskustelufestivaaliin. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan kaupunki.

Hyvin sanottu -keskustelutilaisuus tiistaina 21.6.2022 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Keskustelun teemana oli: Mitä Hämeenlinnan keskustaan kuuluu? Keskustelemassa olivat Veena Karjalainen, Juhani Vättö, Seppo Saarinen, Andrei Sergejeff, Riitta Hietanen, Tomi Tulisalmi sekä Kia Partanen. Keskustelua ohjasi Airi Raitaranta. Yleisöllä oli mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan kaupunki, joka on mukana Hyvin sanottu -hankkeessa. Keskustelutilaisuus liittyi syksyllä Ylen kanssa järjestettyyn Hyvin sanottu -keskustelufestivaaliin.

Hyvin sanottu -keskustelutilaisuus tiistaina 23.8.2022 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Keskustelun teemana oli esteetön matkailu ja retkeily. Keskustelemassa olivat: Outi Mertamo (Linnan Kehitys), Pia-Nina Mohr (Vammaisneuvosto), Kari Vähänen (Näkövammaisten keskusliiton puheenjohtaja) sekä Jukka Niemi (kaupunkiaktiivi). Keskustelua ohjasi Kia Partanen.

Keskustelutilaisuus liittyi Ylen kanssa järjestettyyn Hyvin sanottu -keskustelufestivaaliin. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan kaupunki.

Paneelikeskustelu lukemisen tärkeydestä tiistaina 25.10.2022 klo 18.00-19.00 Avolavalla. Lasten- ja nuortenkirjallisuudesta ja lapsille lukemisen tärkeydestä keskustelivat kirjailijat Päivi Alasalmi, Tapani Bagge, Nelli Hietala, Riina Katajavuori ja Jukka-Pekka Palviainen. Paneelin vetäjänä oli kirjailija Elisabet Aho. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Suomen lasten- ja nuortenkirjailijat ry.

Keskustelua luonnon ja kansallisen turvallisuuden suojelemisesta maanantaina 10.10.2022 klo 18.30-20.00 Leino-salissa. Sisäministeri Krista Mikkonen ja kansanedustaja Mirka Soinikoski keskustelivat luonnon ja kansallisen turvallisuuden suojelemisesta. Osallistujat voivat yhtyä keskusteluun kaikille avoimessa ja maksuttomassa tilaisuudessa, jonka järjestivät Hämeenlinnan Vihreät yhteistyössä kirjaston kanssa.

12.4.3 Muita tapahtumia

Minä unohdin miten suuressa talossa asun torstaina 5.5.2022 klo 18.00-19.00 Avolavalla. Simo Heiskanen tulkitsi Mirkka Rekolan runoja laulaen, lausuen ja tanssien.

Näyttämöteos oli liikettä ja ihmisääntä yhdistävä esitys, jossa menneisyys, nykyhetki, etiäiset tulevastakin kohtasivat. Lausuen ja lauluina esitetyt Mirkka Rekolan (1931–2014) runot toimivat esityksen punaisena lankana. Simo Heiskasen säveltämä esitys punoi yhteen elämän hetkellisyyttä ja ihmisen muistia.

Teoksen visualisointi – liike ja projisoinnit loivat assosiaatioita, jotka ovat Rekolan runojen toistuvia runokuvia – meren mielialoja, vuodenaikojen vaihteita. Teos puhutteli ja haastoi kielellisen ja ilmaisullisen monisärmäisyytensä ansiosta kaikenikäisiä katsojia tarkkaavaisuuteen ja sisäiseen dialogiin Rekolan runouden kanssa. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Lavarunousilta keskiviikkona 21.3.2022 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Kirjasto juhlisti maailman runouden päivää järjestämällä asiakkaiden toivomuksesta lavarunousillan. YK:n alainen kasvatus-, kulttuuri- ja tiedejärjestö UNESCO juhlistaa joka vuosi maaliskuun 21. päivänä runouden voimaa kulttuurin, luovuuden ja innovaation lähteenä.

Lavarunousillassa kuka vaan voi tulla lukemaan ääneen, esittämään tai lausumaan runojaan. Kirjasto järjesti lavarunousillan toista kertaa. Edellisenä vuonna lavarunousilta oli ollut menestys kuten nytkin. Kaikille avoimen tilaisuuden järjesti kirjasto.

Malena Lahtimiehen lausuntaesitys On minun vuoroni toivoa maanantaina 4.4.2022 klo 18.00-19.00 Leino-salissa. Hämeenlinnalainen Malena Lahtimies esitti omia runojaan. Häneltä on ilmestynyt kaksi runoteosta. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Joogaa kirjastossa perjantaina 22.4.2022 klo 17.45-18.45 Leino-salissa. Kaikille avoin ja maksuton jooga-tunti kirjastossa, jossa katsottiin Suomen Joogaliiton puheenjohtajan Minna Lahdenperän hathajoogaohjauksen tallenne ja joogattiin yhdessä. Tunti sopi aloittelijoille ja jo aikaisemmin joogaa harrastaneille. Tilaisuudessa oli lainattavien joogakirjojen näyttely. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Hämeenlinnan Joogayhdistys ry.

Tarinoita särkymisestä ja selviytymisestä keskiviikkona 31.8.2022 klo 18.00-19.00 Avolavalla. Tarinateatteri esiintyi kirjastossa diakoniatyön 150-vuotis juhluvuoden merkeissä. Tapahtuman järjesti Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan diakoniatyö.

Poistomyynti Hämeenlinnan pääkirjastossa torstaina 15.-16.9.2022 klo 10.00-19.00. Kirjasto järjesti kaksipäiväisen poistomyynti -tapahtuman pääkirjaston yläaulassa ja Leino-salissa. Kokoelmista poistettua aineistoa myytiin kirjaston palveluaikana. Tarjolla oli runsas valikoima poistettuja kirjoja ja musiikkitalenteita.

Eurooppalainen Tutkijoiden yö -tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa Hämeenlinnassa perjantaina 30.9. klo 16.00-19.00 Kirjastotorilla. Kaikille avoimen ja maksuttoman tapahtuman järjestivät Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK ja kirjasto. HAMK esitteli tapahtumassa tutkimustoimintaansa ja Kirjastotorilla HAMKin tutkijat keskustelivat eri asiantuntijoiden kanssa muun muassa kestävästä rakentamisesta, älyvaatteista ja hiilipuutarhasta. Kirjaston ylätasanteella pääsi tutustumaan muun muassa robotiikkaan ja eksoskeletoniin sekä testaamaan, miten hulevesi kulkee erilaisten suodatusrakenteiden läpi.

Eerola & Kaartinen: Kosket-tanssiteos pääkirjastossa maanantaina 7.11.2022 klo 18.00-19.00. Kosket-tanssiteos käsitteli yhteisöllisyyden sekä irrallisuuden kokemusta, joka teoksessa näyttäytyi tanssijoiden henkilökohtaisessa ja yhteydellisessä liikekielessä. Yhteyksien ja yksilöllisyyden teemat peilautuivat taiteilijoiden välisen suhteen ja katsojien kautta muodostaen vuorovaikutuksen verkoston.

Kosket kantaesitettiin Lääninhallituksen talossa 7.8.2022 osana Tehdas tanssii -festivaalia. Puvustuksen teokseen oli toteuttanut puvustaja Aino Käki ja äänimaiseman oli säveltänyt Pietari Kaasinen. Teosta olivat tukeneet Taiteen edistämiskeskus, Hämeenlinnan kaupunki ja Tanssi- ja liikuntakeskus.

Teoksen työryhmään kuuluivat: Annamari Eerola, Nella Kaartinen, Pietari Kaasinen ja Aino Käki. Esityksen jälkeen yleisöllä oli mahdollisuus keskustella teoksesta ja sen herättämistä ajatuksista ja tunteista. Tapahtuma oli osa ESAVI:n tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Lavarunousilta torstaina 8.12.2022 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Estradi oli avoin kaupunkilaisten omille runoille ja esityksille. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

12.5 Kielikahviloita

Pääkirjaston kielikahvilaan voi tulla harjoittelemaan keskustelua suomen kielellä. Kielikahvilat kokoontuivat torstaisin klo 16.00-17.00 Ryhmätila B:ssä muutaman kerran kuukaudessa maaliskuu- ja huhtikuussa. Kielikahvilat järjesti kirjasto.

12.6 Aikuisten ja nuorten elokuvatapahtumia

12.6.1 Kirjaston Kinopiiri kokoontui keväällä ja syksyllä

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto ja Kino Tavast ry järjestivät keväällä ja syksyllä 2022 Kirjaston Kinopiirissä viiden elokuvan sarjat. Maksuttomat elokuvat esitettiin noin kerran kuukaudessa maanantai-iltaisina klo 17.30-20.30 pääkirjaston Mediahuoneessa.

Elokuvanystävien kulttuuriyhdistys Kino Tavast ry:n edustajat esittelivät elokuvat ennen katsomista. Elokuvaesitysten päätteeksi elokuvista jäätin yhdessä keskustelemaan.

Kinopiirissä esitettiin keväällä 2022 elokuvat: 14.3. Ken Loach, Kiitos tilauksestasi, Sorry we missed you (2020) 97 min. K12., 4.4. Alejandro Amenabar, Agora (2009) 122 min. K16., 25.4. Mark Romanek, Ole luonani aina, Never let me go (2011) 104 min. (elokuva perustuu Kazuo Ishiguron samannimiseen menestysromaniin), keskiviikkona 4.5. George Cukor, My Fair Lady. 166 min. (elokuva perustuu Bernhard Shaw'n näytelmään, elokuvan esityspäivä oli Audrey Hepburnin syntymäpäivä), 16.5. Jacques Audiard, Dheepan (2016). 110 min. K12.

Syksyllä Kinopiirissä esitettiin elokuvat: 29.8. Autumn de Wilde, Emma (Britannia 2020) 120 min., 26.9. Michel Franco, New Order (Nuevo orden, Meksiko/Ranska 2020) 82 min. K16., 24.10. Josie Rourke, Kaksi kuningatar (Mary Queen of Scots, Britannia/USA 2018) 119 min. K12., 7.11. Terry

Gilliam, 12 apinaa (12 Monkeys, USA 1995) 129 min. K16., 19.12. Robert Stevenson, Maija Poppanen (Mary Poppins, USA 1964) 133 min.

Jokaisen elokuvan voi käydä katsomassa myös itsenäisesti Kinopiirin yleisönäytöksen jälkeen pääkirjaston Mediahuoneessa. Kino Tavastin kirjoittamat elokuvakriitikot olivat luettavissa sekä Kino Tavastin verkkosivuilla että kirjaston Vanamo-verkkokirjastossa. Kirjaston Kinopiirin järjestivät kirjasto ja Kino Tavast ry.

12.6.2 Kokeellisen elokuvan ilta järjestettiin ensi kertaa kirjastossa

Kokeellisen elokuvan ilta pidettiin maanantaina 23.5.2022 klo 18.00-19.30 Mediahuoneessa. Tapahtumassa tutustuttiin kotimaisen kokeellisen elokuvan kärkinimiin. Liikkuvan kuvan taiteilijoiden osuuskunta FixC esitti sarjan lyhytelokuvia yhteistyössä kirjaston ja Kino Tavastin kanssa.

Elokuvat esitteli osuuskunnan jäsen, monimediataiteilija Juha van Ingen. Kirjaston näytöksessä esitettiin hänen elokuvansa Hello Everybody. Elokuva perustuu tervehdyksiin, jotka on tallennettu Voyager 1 & 2 -luotainten mukana avaruuteen lähetettyihin äänitteisiin.

Illan aikana valkokankaalla nähtiin kahdeksan lyhytelokuvaa, joissa avataan totutusta poikkeavia näkökulmia tuttuihin aiheisiin, murretaan perinteisiä elokuvakerronnan muotoja ja luodaan äänimaailmojen avulla kokonaan uusia ulottuvuuksia huumoriakaan unohtamatta.

Tapahtumassa katsottiin kokeelliset elokuvat: Juha van Ingen: Hello Everybody (2017), 8:14, Jarkko Räsänen: Marche Funèbre (2013) 06:31, Jarkko Räsänen: Supertelevision (2022) 02:51, Seppo Renvall: Erotessa (2022) 11:30, Seppo Renvall: Musta (2011) 02:47, Renvall, van Ingen, Räsänen: Made In Hong Kong (2017) 5:40, Kari Yli-Annala: Avenue M (2015) 2:55, Erkkä Nissinen: Vantaa (2008) 11:50. Elokuvat ja tekijät esiteltiin Kino Tavastin verkkosivuilla.

Näytöksen jälkeen yleisöllä on mahdollisuus jäädä keskustelemaan kokeellisesta elokuvasta ja videotäiteestä. Näytös oli kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kino Tavast ry.

12.6.3 Nuorten Kinopiiri

Nuorten Kinopiiri kokoontui pääkirjaston Mediahuoneessa kevään aikana kuutena torstaina klo 17.30-20.00. Nuorten Kinopiirissä katsottiin elokuvat: Se uus tyyppi, Cruella, Kohta 18, Love, Simon, Soul ja Psychobitch. Nuorten Kinopiirin järjestivät kirjasto ja Kino Tavast ry. Tapahtuma oli osa Tiloissa! -hanketta.

12.6.4 Nojatuolimatka maailman ääriin

Nuorten maksuton leffaklubi (K12) kokoontui syyslomaviikolla 17.-23.10.2022 pääkirjaston Mediahuoneessa joka päivä kolme tuntia. Kino Tavastin nuorisoklubin leffakokoumisissa katsottiin elokuva ja keskusteltiin sen herättämistä ajatuksista. Mukaan voi tulla joka päivä tai silloin kun halusi. Leffakokoumisissa ideoitii nuorisoklubin toimintaa, kuten tapahtumien järjestämistä, kursseja ja retkiä. Osallistumisesta oli mahdollista saada elokuvadiplomi.

Tapahtuman järjestivät kirjasto ja Kino Tavast Ry.

12.6.5 Kansainvälinen lyhytelokuvapäivä

Lyhytelokuvapäivä pidettiin pääkirjaston Mediahuoneessa keskiviikkona 21.12.2022 klo 17.00-20.00. Ohjelmassa oli AV-arkin kokeellisia lyhytelokuvia, paikallisten tekijöiden elokuvia sekä Rakkautta ja anarkiaa -festivaalin parhaita lyhytelokuvia. Tapahtumassa oli mukana elokuvien tekijöitä. Tapahtuman järjestivät kirjasto ja Kino Tavast ry.

12.7 Musiikitapahtumia ja työpajoja

Avolava-klubilla Aku Keinonen keskiviikkona 2.3.2022 klo 18.00-19.00. Avolava-

klubinohjelmiston aloitti hämeenlinnalainen 22-vuotias muusikko Aku Keinonen. Keinosen ensijulkaisusta Ajankuva tuli vuodenvaihteessa kuluneeksi vuosi. Keinonen on musisoinut pienestä pitäen, ja soitinkattaukseen kuuluivatkin laulun lisäksi kitara, koskettimet ja rummut.

Avolavalla Helena Haaparanta, yhteistyökumppaneina Go Go Rodeo Agency tiistaina 15.3.2022

klo 18.00-19.00. Laulaja, lauluntekijä ja musiikkituottaja Helena Haaparanta tunnetaan vahvasta, sielukkaasta soundistaan ja kuulijaa liikuttavista karismaattisista tulkinnoistaan. Artistilta kuultiin maistiaisina hänen valmisteilla olevalta debyyttisoololevyltään.

Arvo Pärt -musiikki-ilta torstaina 31.3.2022 klo 18.00-19.00 Kirjastotorilla. Arvo Pärtin elämästä ja sävellyksistä kertoi Tuglas-seuran toiminnanjohtaja Jaana Vasama. Hämeenlinnalainen Aurealis-jousisoitinyhtye (kaksi viulua, sello ja alttoviulu) esitti illassa Arvo Pärtin kvartetille säveltämät teokset Summa, Fratres ja Psalom.

Avolava-klubilla K.i.M keskiviikkona 6.4.2022 klo 18.00-19.00. K.i.M eli laulu- ja soitinyhtye keski-ikäiset miehet esitti tarinallisia lauluja. Hämeenlinnalaisen orkesterin biisien aiheet vaihtelivat rakastamisen vaikeudesta vaikeuksien rakastamiseen. Keski-ikäisyys oli lauluissa humoristisesti läsnä. Yhtyeessä soittivat Pekka Helanen, Keijo Hakala, Heikki Kuusela ja Pasi Nuutinen. Tilaisuus oli katsottavissa myös suoratoistona.

Tuomas Nikkasan konsertti tiistaina 26.4.2022 klo 18.00-19.00 Avolavalla. Hämeenlinnalainen pianisti Tuomas Nikkanen esitti säveltämiään ja sanoittamiaan lauluja. Solistina oli laulaja Miika Santala. Säveltäjärunoilijan tuotannossa on keskeistä ihmisyyden eri puolien avaaminen ja niiden kuvaaminen.

Avolava-klubilla STEMP keskiviikkona 4.5.2022 klo 18.00-19.00. STEMP on improvisaatioteatterilla höystetty draamakomediallinen räp-duo Hämeenlinnasta. STEMP-duossa esiintyivät Samu "TT" Tolvanen ja Empu "EMP" Jurvanen. Avolava-klubilla he esiintyvät yhdessä rumpalinsa Roope Puumalaisen sekä housebändin kanssa. Kappaleiden aiheet käsittelivät stressiä, masennusta, esiintymisen iloa ja karaokea. Klubia voi katsoa myös suoratoistona.

Avolava-klubilla MirkaKaarina torstaina 2.6.2022 klo 18.00-19.00. Hattulaislähtöinen ja sittemmin tamperelaistunut laulaja-lauluntekijä MirkaKaarina lauloi aikuisen naisen suulla aikuisten tarinoita. Kirjaston Avolava-klubille MirkaKaarina toi nelihenkisen bändinsä. Setissä soivat erityisesti keväällä 2021 ilmestyneen Yhden hengen huone -EP:n kappaleet sekä vielä julkaisemattomat yllätykset.

Kesäyllätys, Avolava Hämeenlinnan Kesäkadun esiintymislavalla Hämeensaarella perjantaina 22.7.2022 klo 14.00. Improvisoimassa olivat rumpalit Antti Polameri ja Anssi Sipola.

Avolava-klubilla Marjuska Santala Trio keskiviikkona 7.9.2022 klo 18.00-19.00. Syksyn Avolava-klubit aloitti monille tuttu hämeenlinnalaismuusikko Marjuska Santala. Konsertissa kuultiin kappaleita pääasiassa tuoreelta albumilta Kädet, jonka sävellykset olivat suurimmaksi osaksi

Marjuska Santalan ja Tommi Varjolan yhteistyötä. Osa albumin teksteistä oli omia, osa runoilija Eila Kivikk'ahon tuotannosta. Kappaleet sisälsivät koko tunneskaalan, rankkoja sekä herkkiä tunnelmia, ilottelua ja improvisaatiota. Avolavalla esiintyivät Marjuska Santala, laulu, Tommi Varjola, kitara ja Keijo Hakala, kontrabasso. Konsertti oli nähtävissä suoratoistona YouTubessa.

Avolava-klubilla AP Sarjanto ja Arto Järvelä keskiviikkona 5.10.2022 klo 18.00-19.00. Lokakuun Avolava-klubilla pääkirjastossa esiintyi hämeenlinnalainen laulaja-lauluntekijä AP Sarjanto aisaparinaan viuluvirtuoosi Arto Järvelä. Konsertissa kuultiin Sarjannon maanläheisiä lauluja artistin kolmelta soololevyltä. Avolava-klubin keikat voi katsoa suoratoistona YouTubesta.

Avolava-klubilla Liisa Kuivalahti ja House Band keskiviikkona 2.11.2022 klo 18.00-19.00. Illan aikana esitetyt musiikkikappaleet olivat englanninkielisiä, ja ne kertoivat ihmiselämän tunteiden kirjosta koko sen loistossa. Artistin uskollinen sävellyskumppani baritoniukulele Bertil nähtiin myös lavalla.

Trio Romantikot torstaina 17.11.2022 klo 18.00-19.00 Kirjastotorilla. Hämeenlinnalaisen kamarimusiikkiyhtyeen tunnelmallisessa ohjelmistossa oli rakastettuja kansansävelmiä uusina sovituksina, suomalaisia liedejä sekä saksalaista ohjelmistoa. Esiintymässä olivat Hannu Riihivaara, bassobaritoni, Teija Laitila, viulu ja alttoviulu sekä Iina Harjula, piano.

Studiotyöpajat pääkirjaston Bändihuone / Studiossa lauantaina 19.11., 26.11. ja 3.12.2022 klo 12.00-15.00. Työpajat ohjasi Sound Supreme studioilta Janne Saksa. Työpajoissa tutustuttiin seuraaviin asioihin: äänittämiseen tarvittava kalusto, perustietoa laitteista ja tilan akustiikasta, äänityssession luomisen perusteet ja valmiin materiaalin tuottaminen sekä aikataulun salliessa miksausopastusta.

Kuhunkin maksuttomaan samansisältöiseen työpajaan otettiin kahdeksan ensimmäistä ilmoittautumisjärjestyksessä. Työpaja oli osa ESAVI:n tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Avolava-klubilla Otto Juhana keskiviikkona 7.12.2022 klo 18.00-19.00. Avolava-klubilla kuultiin läpileikkaus renkolaisen monipuolisen musiikintekijän Otto Juhanan tähänastisesta tuotannosta. Keikalla kuultiin folkia, progea, konemusiikkia sekä improvisoitua musiikkia. Artistia säesti Avolava-klubin mainio housebändi. Keikka oli katseltavissa ja kuunneltavissa live-lähetyksenä myös YouTubessa.

Joulun toivelaulut tiistaina 13.12.2022 klo 17.00-19.00 Avolavalla. Perinteinen joululaulukonsertti järjestettiin yhteistyössä Sibelius-opiston lauluoppilaiden kanssa.

Sibelius-opiston jouluiset soittajaiset maanantaina 19.12.2022 Kirjastotorilla. Konsertissa joulumieli syttyi nuorten muusikoiden esityksiä kuunnellessa. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Sibelius-opisto.

12.7.1 Puhetta musiikista -luentosarja

Puhetta musiikista keskiviikkona 14.9.2022 klo 17.00-18.00 Avolavalla. Harmonikkataiteilija Veikko Ahvenainen kertoi elämänsä nuoteista, yli 70-vuotta jatkuneesta huikeasta kansainvälisestä urastaan ja esitti musiikkia Avolavalla. Yli tuhat levytystä tehnyt, itseoppinut, harmonikkamestaruuden vuonna 1957 voittanut muusikko on myös kirjoittanut lukuisan määrän sävellyksiä, sovittanut musiikkia harmonikalle ja tehnyt soitinta tunnetuksi sinfoniaorkesterin soolosoittimena. Kotimaassa ja ulkomailla palkittua Veikko Ahvenaista avusti tilaisuudessa hänen puolisonsa harmonikkataiteilija Carina Nordlund. Esillä oli myös laajasti Ahvenaisen äänilevy- ja nuottituotantoa. Luennon järjesti kirjasto.

Puhetta musiikista -luento keskiviikkona 16.11.2022 klo 18.00-19.00 Mediahuoneessa. Naiset elokuvamusiikin säveltäjinä oli FM Taneli Hiltusen (Turun yliopisto) aiheena Puhetta musiikista – luennolla, jossa kuultiin myös musiikkinäytteitä. Luennon jälkeen käytiin vapaata keskustelua illan teemasta. Luennon järjesti kirjasto.

12.8 Hakeutuvia tapahtumia

Tunnit täys! lauantaina 4.6.2022 klo 16.00-20.00 Linnanpuistossa. Kirjasto osallistui Linnanpuistossa nuorille järjestettyyn kesäloman aloittavaan tapahtumaan päivällä kirjaston omalla toimintapisteellä ja teltalla, jossa nuoret voivat tutustua kirjaston palveluihin mölkky-pelaamisen ja yhteisöllisen runoseinän tekemisen lomassa. Tarjolla oli myös onnenpyörä-arvontaa ja karkkeja. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan Nuorisotoimi.

Kirjasto Hippaloissa 28.-31.7.2022. Lastenosasto oli mukana lasten taidefestivaali Hippaloissa Verkatehtaalla. Hippalot ovat Suomen vanhin eri taiteenlajeja yhdistelevä lastenfestivaali. Kohderyhmänä ovat 0-10 -vuotiaat lapset perheineen. Hippaloiden järjestämisestä vastaa Kulttuurikeskus ARX. Kirjastolla oli Hippaloissa kaksi pistettä: kirjastoauto Bella sekä Leikkikirjasto,

jossa opeteltiin kirjastoasiointia hauskaasti ja konkreettisesti lainaamalla ja palauttamalla melkein oikeasti.

Kirjasto oli mukana Hämeen ammattikorkeakoulun uusien opiskelijoiden Alkupamaus-tapahtumassa Loimua-Areenalla torstaina 15.9.2022 klo 17.00. Tapahtumassa olivat mukana kirjasto ja kaupungin muita toimijoita, jotka esittelivät tapahtumassa palvelujaan. Kirjasto markkinoi opiskelijoille monipuolisten palvelujen lisäksi etenkin pääkirjaston omatoimiaikaa, monipuolisia tiloja ja palveluja, kuten pelaamista, laulamista, soittamista, äänittämistä ja elokuvien katselua. Kirjasto tavoitti tapahtumassa satoja opiskelijoita, joita houkuteltiin kirjaston pisteelle aktiivisella henkilökohtaisella markkinoinnilla sekä arpajaisilla.

12.9 Lasten ja nuorten tapahtumia

Taikalamppu-satutuokioita pidettiin pääkirjaston lastenosastolla keväällä ja syksyllä 2022 keskiviikkoisin 23.3., 6.4., 20.4., 4.5., 7.9., 21.9., 5.10., 19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2022 klo 10.00-11.00. Jokaisella satutuokiolla oli oma teemansa, johon luettu satu tai loru liittyi. Satutunnit järjesti kirjasto.

Pikku Papun Orkesteri konsertoi lauantaina 23.4.2022 klo 13.00-13.45 pääkirjaston Kirjastotorilla. Pikku Papun Orkesteri on lastenmusiikkia säveltävä ja esittävä yhtye, joka ilahduttaa kaikenikäisiä.

Pikku Papu on Liisa Kallion luoma neuvokas, pieni kilpikonna, joka on seikkaillut useissa lastenkirjoissa ja lauluissa. Pikku Papusta ja hänen ystävästään kertovat runot ja värikkäät kuvat heräsivät eloon Pikku Papun Orkesterin koko perheen konsertissa. Lauluissa käsiteltiin ystävyyttä, iloa, kiukkaa, ruoanlaittoa, luontoa, toisten kanssa toimeen tulemistä – koko elämän kirjoa!

Orkesterin energinen esiintyminen, akustiset soittimet, moniääninen laulu ja eri tyyllilajeilla leikittelevät sovitukset ovat sulattaneet niin pienten kuin varttuneempienkin kuulijoiden sydämet.

Pikku Papun laulut ovat tulleet monille tutuiksi Yle TV2:n Pikku Kakkosesta ja Musarullaa-konserttisarjasta. Katsomot täyteen vetäneen konsertin järjesti kirjasto.

Pelikierros Nintendo Switchillä tiistaina 3.5.2022 klo 15.00-16.30, torstaina 12.5. klo 15.30-17.00 Mediahuoneessa. Hämeenlinnan pääkirjaston mediahuoneeseen hankittiin keväällä Nintendo

Switch -pelikonsoli. Tapahtumassa pelattiin yhdessä, jaettiin pelivinkkejä ja kokemuksia sekä juteltiin videopelaamisesta.

Konsolissa oli pelattavana pelit: Mario Party Superstars (max 4 pelaajaa, PEGI 3), Super Mario Odyssey (max 2 pelaajaa, PEGI 7), Mario Kart 8 Deluxe (max 4 pelaajaa, PEGI 3), Unravel Two (max 2 pelaajaa, PEGI 7), Katamari Damacy REROLL (max 2 pelaajaa, PEGI 3), Pac-Man Championship Edition 2 Plus (max 2 pelaajaa, PEGI 3), Puyo Puyo Champions (max 2 pelaaja, PEGI 3).

Kaikenikäisille avoimen tapahtuman järjesti kirjasto.

Kesäpaku pääkirjastossa perjantaina 20.5.2022 klo 15.00-19.00. Kirjasto järjesti monipuolista ohjelmaa nuorille yhteistyössä kaupungin hakeutuvan nuorisotyön kanssa.

Etsivät nuorisotyöntekijät Tiina ja Maria pysäköivät kesäpakun perjantaina kirjaston parkkiin. Paikalle voi saapua nonstopina koko tapahtuman ajan.

Nuorten kanssa tutustuttiin kirjaston tiloihin, kuten bändihuoneeseen ja mediahuoneeseen, kirjaston aineistoihin ja harrastusmahdollisuuksiin kirjastossa. Ohjelmassa oli muun muassa eKirjaston esittelyä, kirjavinkkejä, arvonta, karaoke ja pelipisteitä lauta- ja korttipeleille sekä Mario Kart 8 Deluxe -turnaus.

Monikulttuurinen ilta tiistaina 11.10.2022 klo 16.00-19.00 Kirjastotorilla. Koululaiset haastattelivat kirjailija Tao Linia ja monikulttuuriset oppilaat esiintyivät. POC-lukupiirin perustajat Aracelis Correa ja Téri Zambrano puhuivat suomen- ja englanninkielisestä lasten- ja nuortenkirjallisuudesta, lukemisesta ja hyvistä kirjoista. Tapahtuma oli osa Oikeus oppia -hankkeen Kieli, mieli, lukeminen -ohjelman 10.10.-14.10. vietettäviä Lukufestareita. Tapahtuman järjestivät kirjasto ja hankkeen työryhmä.

Uni-iltapäivä lauantaina 15.10.2022 klo 13.00-15.00 lastenosastolla. Uni-iltapäivässä kirjastossa oli paikalla biologi Heidi Kervinen, jolta aikuiset saivat uusinta tietoa lapsen unesta sekä parhaita vinkkejä lapsen hyvään uneen. Lapsille kirjaston henkilökunta piti samaan aikaan satuhetken. Kirjastossa oli esillä lainattavia unisatukirjoja. Uni-infot ja satuhetket alkoivat tasatunnein klo 13.00 ja 14.00. Mukaan uni-iltapäivään mahtui 50 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä. Maksuttoman tapahtuman järjesti kirjasto.

Hei, heijastin heilumaan – Loistava paja lauantaina 29.10.2022 klo 12.00-14.00 lastenosastolla.

Pajassa valmistettiin heijastimia yhdessä koko perheen voimin Marttojen johdolla. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Linnan Martat.

Kaksi sarjakuvapaja eskarilaisille keskiviikkona 23.11.2022 klo 8.30-13.00 Pönkki-tilassa. Pajaan osallistui kaksi eskariryhmää. Ohjaajana toimi sarjakuvataiteilija Milla Paloniemi. Sarjakuvapajan teemoja olivat unelmat ja piirtämisen ilo. Työpaja oli osa kirjaston Tiloissa! -hanketta, jota Etelä-Suomen AVI tuki.

Sibelius-opiston lasten tanssiryhmät esiintyivät lauantaina 26.11.2022 klo 11.00-11.45

Avolavalla. Esiintymässä oli pieniä lastentanssioppilaita sekä isompia oppilaita viiden tanssinumeron verran. Esityksiä seurasi toiminnallinen vartti, jossa yleisö voi osallistua tanssiin lasten kanssa! Tapahtuman järjestivät kirjasto ja Sibelius-opisto.

Voiko ötökästä tykätä? Tanssityöpaja alle kouluikäisille lapsille ja heidän aikuisilleen tiistaina 29.11.2022 klo 17.00-17.30 Avolavalla. Moniaistillisessa ja kokemuksellisessa työpajassa eläydyttiin ja harjoiteltiin empatiakykyä usein halveksittuja hyönteisiä kohtaan. Lisäksi työpajassa tutustuttiin eri tavoilla siihen tietoon, joka vaikuttaa The Bugging Thing -teoksen taustalla.

Työpajan ohjasivat Kitka Kollektiivin tanssitaiteilijat Kantola, Raipala ja Valtonen. Työpajaan osallistuminen ei edellyttänyt tanssitaitea tai -harrastusta. Työpaja oli osa kirjaston Tiloissa! -hanketta, jota Etelä-Suomen AVI tuki.

Työpajan jälkeen klo 18.30-19.15 Kitka Kollektiivi esitti tanssiteoksensa The Bugging Thing.

Lasten lauantai: Tiedettä kirjastossa lauantaina 3.12.2022 klo 12.00-14.00 lastenosastolla.

Maksuttomassa ja kaikille avoimessa työpajassa tehtiin hauskoja tieteellisiä kokeita. Tiedesaiheisia kirjoja oli lainattavana ja mukaan sai ottaa helppoja ohjeita, joiden avulla tieteen tekeminen onnistui myös kotona. Lapset osallistuvat pajaan oman aikuisen valvonnassa. Pajat ohjasi biologi Heidi Kervinen. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Jouluaskartelupaja torstaina 8.12.2022 klo 15.00-18.00 pääkirjaston lastenosastolla.

Askartelupajassa kaikenikäiset valmistivat jouluisia kortteja ja koristeita. Askartelumateriaalit sai maksutta kirjastosta.

Muskarilaisten joululaulelot perjantaina 16.12.2022 klo 17.00-18.45 Kirjastotorilla.

Joulutunnelmaan kuljettiin yhdessä Sibelius-opiston muskarilaisten kanssa. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Sibelius-opisto.

Tonttutrio Avolavalla keskiviikkona 21.2.2022 klo 17.30-18.30. Musiikkiteatteri Spektrin

Tonttutrio esiintyi jouluisesti iloitellen. Tontut soittivat, lauloivat, tunnelmoivat sekä leikkivät perheen pienimpiä ja kaikkia lapsenmielisiä. Mukana ohjelmistossa oli sekä kuunneltavia ikiklassikoita että koko perheelle sopivaa jouluisia musiikkia.

13 Pääkirjaston asiakasopastus

13.1 Opastusta ja kirjastovierailuja tarpeen mukaan myös etänä

Pandemia-aika kannusti kirjastoa järjestämään asiakasopastusta myös etäyhteyksin tarpeen mukaan. Asiakkaita opastettiin puhelimesta sekä verkon välityksellä.

Aikuisten ja koululaisten etävierailut sopivat erityisen hyvin korona-aikaan, jolloin pandemia rajoitti kirjastovierailuja. Etävierailut ovat jääneet vaihtoehdoksi kirjastovierailujen rinnalle.

13.2 Digi-Pönkki ikäihmisten arjen apuna

Digi-Pönkki kokoontui pääkirjastossa tammikuun puolestavälistä huhtikuun loppuun asti kerran viikossa torstaisin klo 10.00-11.30 Pönkki-tilassa yhteensä 13 kertaa. Yksi kokoontumiskerta toteutettiin etäyhteydellä.

Syksyllä Digi-Pönkki kokoontui samassa paikassa samana päivänä ja kellonaikana syyskuun alusta marraskuun loppuun asti yhteensä 11 kertaa.

Digi-Pönkissä annettiin henkilökohtaista opastusta oman älypuhelimien, tablettilaitteen, tietokoneen sekä netin ja verkkopalvelujen käytössä. Opastajina toimivat Kiipulan IT-tukihenkilöopiskelijat (Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto). Näkövammaisia varten paikalla oli tarvittaessa näkövammaisen opastaja.

Digi-Pönkin järjestivät kirjasto ja Kiipulan ammattiopisto.

13.3 Henkilökohtaista digiopastusta

Pääkirjastossa järjestettiin tehostettuja henkilökohtaisen digiopastuksen viikkoja keväällä ja syksyllä yhdessä Kiipulan ammattiopiston IT-tukihenkilöopiskelijoiden kanssa.

Maaliskuussa opastusta järjestettiin kuukauden jokaisena tiistaina, keskiviikkona ja torstaina kolmessa Urban Office -huoneessa klo 10.00-11.30 ja 12.30-14.00 yhteensä yhdeksänä päivänä.

Syksyllä opastuksia jatkettiin samaan tyyliin keväällä saadun hyvän asiakaspalautteen innostamina syys- ja lokakuussa yhteensä kaksitoista kertaa ja marraskuussa kaksitoista kertaa.

Kirjaston asiakkailta oli mahdollisuus varata kirjaston henkilökunnalta ympäri vuoden henkilökohtaisia digiopastusaikoja Varaamo-palvelun kautta. Ajan voi varata digilaitteiden, verkkopalvelujen, e-aineistojen ja Celia-äänikirjapalvelun opastukseen.

13.4 Tietoturva kuntoon -työpaja

Pääkirjastossa järjestettiin tiistaina 22.3.2022 klo 17.00-18.30 kaikille avoin ja maksuton työpaja digilaitteiden ja verkkopalvelujen käyttäjän tietoturvasta. Työpajaan voi ottaa omat laitteet mukaan niiden tietoturvan tarkistamista varten.

Työpajan järjestivät kirjasto ja Kiipulan IT-tukihenkilöopiskelijoiden Osuuskunta KIIP-IT.

13.5 Miten meitä huijataan? -luento tietoturvasta

Pääkirjastossa pidettiin luento digihuijauksista torstaina 3.11.2022 klo 17-18 Leino-salissa.

Luennolla käytiin esimerkkien avulla läpi ajankohtaisia verkko- ja puhelinhuijauksia sekä niiden tunnusmerkkejä. Luennolla neuvottiin, miten huijauksen voi tunnistaa ja mitä pitää tehdä, jos tulee huijatuksi. Luennon asiantuntijana oli Kuluttajaliiton pääsihteeri Juha Beurling-Pomoell. Luento oli kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kuluttajaliitto.

14 Lähikirjastoista

14.1 Täsmällinen, tehokas ja luotettava: Hämeenlinnan kirjastoautot

Kirjastoauto on tehokas palvelu. Vuodessa miltei 90 000 ensilainaa ja 1300 tuntia palveluaikaa. Kirjastoautot tuottavat yli 58 ensilainaa tunnissa. Autojen kokonaislainaus oli 124 000 nidettä. Kokoelma on uutta: Kaikki keskeisin uusi aineisto lähtee kiertoon autojen kautta.

Kirjastoauto on tavoittava palvelu. Palveluverkko kattaa Hämeenlinnan kantakaupungissa 192 pysäkkiaikaa ja pitäjissä 86 pysäkkiaikaa kuukaudessa.

Kirjastoauto on luotettava palvelu. Suunnitelluista autojen ajamista vuoroista toteutui lähes kaikki, 98 prosenttia. Reittejä ajetaan käytännössä lähes koko vuosi elokuusta kesäkuuhun sähän katsomatta.

Kirjastoauto on yksilöllinen palvelu. Kirjastoauton valikoima koostetaan reittien ja asiakastoiveiden mukaan. Reittejä on yli 30. Asiakastoiveet tunnetaan ja huomioidaan yksilöllisesti. Yksilöllisyys kerää runsaasti positiivista asiakaspalautetta.

Kirjastoauto on myös sidosryhmäpalvelu. Kouluille ja päiväkodeille koottiin ja toimitettiin näiden tekemien tilausten ja toiveiden perusteella yli 190 aiheenmukaista aineistopakettia. Kaksi viidesosaa lainoista tulee kouluilta sekä päiväkodeilta.

Kirjastoauto edistää yhdenvertaisuutta. Kirjastoautojen palvelu edistää eri lukutaitoja hakeutuvasti ja madaltaa kynnystä käyttää kirjastoa ja tarttua kirjaan. Kirjastoauto tavoittaa yksilöllisesti myös yhteiskunnan heikommassa asemassa olevia (lapset, ikäihmiset, laitoksissa ja vankilassa asuvia, taloudellisesti heikossa asemassa olevia).

14.1.1 Kotikirjastopalvelun asiakkaissa runsaasti vaihtuvuutta

Kirjaston kotipalvelu on kantakaupungissa hakeutuvana palveluna osa kirjastoauto-osaston toimintaa. Pitäjissä kotipalvelua hoitaa kukin lähikirjasto.

Kotipalvelu on maksuton palvelu, joka osaltaan turvaa kuntalaisten tasavertaisia kirjastopalveluita. Se on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät voi itse asioida kirjastossa esimerkiksi korkean iän, liikuntarajoitteen tai sairauden vuoksi ja joilla ei ole läheisiä hoitamassa kirjastoasiointia heidän puolestaan. Kotipalvelun asiakkaina on yksityishenkilöiden lisäksi hoivakoteja ja muita yhteisöjä, joille toimitetaan monipuolisia aineistokasseja viriketoiminnan materiaaliksi. Neljän viikon välein toimitettavat kassit kootaan yksilöllisesti asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Kotikirjastopalvelun henkilöasiakkaiden osalta vaihtuvuus oli vuoden aikana poikkeuksellisen suurta. Seitsemän asiakasta jäi pois, mutta vastaavasti uusia asiakkaita tuli tilalle, joten asiakasmäärä pysyi tasapainossa.

Koronavuosien jälkeen kirjaston kotipalvelun toiminta oli jälleen vireää. Vuoden lopussa asiakkaina oli kantakaupungissa 14 henkilöasiakasta ja 11 hoivakotia, joille toimitettiin vuoden aikana yhteensä 264 kirjastokassia. Lähikirjastoissa kotikirjastopalveluasiakkaita oli yhteensä viisi.

14.2 Hauhon kirjastossa jokaiselle jotakin

Hauhon kirjastossa vuosi 2022 oli opettelua normaaliin kirjastoarkeen koronakauden jälkeen. Kirjaston tilastot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Kokonaislainaus oli ennallaan, mutta lasten ja nuorten aineiston osuus lainoista kasvoi liki seitsemän prosenttia. Vuoden aikana luokkavierailut saatiin hyvin käyntiin ja päästiin vierailemaan myös kouluissa.

Aktiivinen yhteistyö jatkui vanhaan malliin koulujen ja päiväkotien kanssa. Lukuvuodet-hankkeessa aloitettiin yhteistyö Eteläisten koulun viidennen luokan kanssa. Hauhon Yhtenäiskoulussa ja Alvettulan koulussa kaikille oppilaille käytiin vinkkaamassa. Eteläisten koulussa vinkattiin myös.

Satutuokioita järjestettiin Alvettulan ja Eteläisten päiväkodeissa kaikille ryhmille kerran kuukaudessa. Hauhon päiväkoti vieraili säännöllisesti kirjastossa. Yleisölle järjestettiin satutuokiota keväällä torstaisin joka toinen viikko ja syksyllä kerran kuukaudessa.

Lukuintoa levitettiin viemällä päiväkoteihin matalan kynnyksen iltasatukirjoja vanhempien ulottuville syksyllä. Tonttukoulua pidettiin Hauhon kirkonkylän eskareille, ykkösille ja tokaluokkalaisille ja Tuuloksessa ekaluokkalaisille.

Alkupalvesta kuvattiin Hauhon Hölmöläisakkojen seikkailuja Hauhon maisemissa. Näyttelijöinä olivat kirjastolaiset. Videosta tuli suosittu ja niinpä kuvattiin myös kesäinen Hölmöläisakkojen seikkailun. Molempia videoita katsottiin YouTubessa yli 600 kertaa.

Hauhon kirjastossa oli koululaisia TET-harjoittelussa ja kirjastoalan opiskelija töissä alkuvuodesta kesään asti. Syyskaudella kirjastoon otettiin työntekijä palkkatuella ja keväällä maahanmuuttaja kuukauden kieliharjoitteluun.

Lukukoira vieraili kirjastossa kuuntelemassa ekaluokkalaisten lukemista muutaman kerran ja vapaaehtoinen ohjaaja kävi opastamassa asiakkaita digiasioissa. Huhtikuussa kirjasto kutsui perinteisesti yhdistykset kirjastoon kokoamaan yhteen Hauhon kesätapahtumia.

Muistikahvila alkoi jälleen kokoontua kirjastossa torstaisin. Kirjailija Hanne Dahl kävi kirjastossa kirjailijavierana kertomassa uusimmasta kirjastaan. Toukokuisena iltana kirjastossa musisoi duo LuLu ja Ystävät. Hämeenlinnan kaupungin Kesäpaku tuli kirjaston pihalle tavoittamaan ja tapaamaan Hauhon nuoria.

Huhtikuussa Hauhon kirjastossa tehtiin tiskiremonttia. Pääkirjastosta tuotiin kaksi sähköpöytää, joista saatiin uudistetut työpöydät vanhan tiskin yhteyteen. Kirjaston lattia vahattiin ja ulkokatto pestiin ja maalattiin. Keväällä omatoimikirjaston tekniikka päivitettiin ja samalla ulko-ovelle asennettiin uusi kirjastokortinlukija.

Lukufestarit -hanke toi kirjastoon paljon tapahtumia. Kirjailija J-P. Palviainen vieraili Hauhon kirjastossa ja kirjailija Anu Holopainen Eteläisten koulussa. Lukufestari viikolla oli myös useita luokkavierailuja kirjastossa. Tietokirjailijat järjestivät Hauhon kirjastoon tietokirjailija Saija Saarnin, joka kertoi lapsille kirjoittamistaan kiviaiheisistä kirjoista. Kirjasto järjesti Hauho-Seuran kanssa nukketheateriesityksen Hauho-talolle.

Syyskuussa Hauhon kirjastossa aloitti lukupiiri vuosien tauon jälkeen. Lukupiiriin tuli mukaan yli kymmenen innokasta lukuharrastajaa. Lokakuussa kirjastossa pidettiin Kuluttajaliiton Digihuijaus-

luento. Lokakuussa oli yökirjasto-tapahtuma, joka järjestettiin yhdessä 4H-kerhon, partion ja seurakunnan kanssa. Marraskuussa vietettiin lautapeli-iltaa ja järjestettiin kaikille avoimet palvelupäällikko Irmeli Isokivijärven eläkekahvit.

14.3 Kalvolan kirjastossa vilkas vuosi

Kalvolan kirjaston lainausten määrä kasvoi vuonna 2022 edellisvuodesta 17,6 prosenttia. Lainaismäärä vuonna 2021 oli 27311 nidettä ja 32117 nidettä vuonna 2022. Näin suotuisalle kehitykselle ei löydy yhtä ainoaa syytä, vaan monet seikat vuoden mittaan vaikuttivat lainausten kasvuun.

Vuosi lähti käyntiin verkkaisesti niin Kalvolassa kuin muissakin kirjastoissa koronarajoitusten ollessa voimassa 24.2. asti. Koronarajoitusten aikana ryhmiä ei voitu vastaanottaa kirjastoon. Koska koululaisryhmät eivät voineet tulla kirjastovierailulle, monet opettajat hakivat valmiita kirjakasseja oppilailleen.

Kevättalvella kirjaston toiminta alkoi vilkastua, kun ryhmiä voitiin taas kutsua tapahtumiin. Lasten satutuokioita pidettiin noin kerran kuukaudessa. Koululaisten vinkkaustapahtumia ja kirjastonkäytön opetustunteja järjestettiin jo keväällä, mutta etenkin syksyllä, kun koulun kanssa tehtiin yhteistyötä koulun lukemisen teemavuoden merkeissä. Luokat kävivät runsaasti lainaamassa myös ilman muuta ohjelmaa.

Uutena kokeiluna aloitettiin nuorille suunnatut elokuvaesitykset yhteistyössä 4H Action Labin kanssa. Noin kerran kuukaudessa esitetyt elokuvat eivät oikein saaneet nuoria liikkeelle, mutta loppusyksyllä yhteen elokuvaesitykseen saapui kolmisenkymmentä alakoululaista. 4H ilmoitti mieltävänsä erilaista ohjelmaa nuorille tulevana vuonna. Perhepäivähoitajat lapsineen kävivät elokuvissa kerran keväällä ja syksyllä. Uutta toimintaa lapsille olivat myös lukutapaamiset lukukoiran kanssa. Lukukoira Lurjus vieraili kirjastossa neljänä iltana kirjastossa, jolloin muutama lapsi pääsi Lurjuksen kanssaan lukemista harjoittelemaan.

Aikuisille suunnattua toimintaa olivat lukupiirit, jotka kokoontuivat kerran kuukaudessa maaliskuun lopulta joulukuuhun asti lukuun ottamatta kesää.

Odotetussa kirjallisuusillassa marraskuussa oli vierailijana hämeenlinnalainen kirjailija JP Koskinen. Kuluttajaliiton järjestämä luento ”Miten meitä huijataan” pidettiin useissa kirjastoissa. Kalvolan kirjaston vuoro oli 23.11. Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Häme piti Wetterillä info-tilaisuuden, joka striimattiin kirjastoihin. Kalvolassa se nähtiin 7.12.

Näyttelytoiminta alkoi koronatauon jälkeen, kun iittalalaisten Kirsi Rajapuron, Joe Tullyn ja Raxu Helmisen taidenäyttely oli esillä Kalvolan kirjastossa 20.6.-15.8. Muita näyttelyitä olivat: Kira Suomalainen 12.9.-29.9., Satumaista, Ulla Kauhasen maalauksia 3.-29.10., Anne Ahonen 1.-30.11. ja Iittalan yhtenäiskoulun kuvaamataitoryhmien joulunäyttely.

Erilaiset tapahtumat ja tilaisuudet toivat asiakkaita Kalvolan kirjastoon, ja siten ehkä lisää lainauksiakin. Merkittävä tekijä lainausluvun kasvuun oli omatoimikirjaston alkaminen Kalvolan kirjastossa 14.6. Kirjastoon pääsee joka päivä klo 7 alkaen ja arkisin klo 16-18. Viikonloppuisin omatoimikirjastoa pääsee käyttämään klo 7-15. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä, kun kirjaston aukioloaika on näin laajentunut.

Hyvinvointikeskus Sauvolassa on kirjaston lisäksi muita toimijoita. Näistä Sauvolan ravintola avautui yleisölle pitkän koronatauon jälkeen elokuun ensimmäisenä päivänä. Syksyllä Sauvolassa aloitti toimintansa myös lastenneuvola, joten lapsiperheitä oli liikkeellä aiempaa enemmän. Sauvolan avauduttua laajemmin kirjastokin sai uusia asiakkaita.

14.4 Lammin kirjastossa monipuolinen ja tapahtumarikas vuosi

Lammin kirjastossa järjestettiin monipuolisesti satutuokioita alle kouluikäisille lapsille. Osa näistä toteutettiin yhteistyössä päiväkodin kanssa joko kirjastossa tai päiväkodin tiloissa. Huhtikuussa järjestettiin yhteistyössä Lykky ry:n ja Hämeenlinnan Seudun 4h-yhdistyksen kanssa lapsille ja lapsiperheille suunnattu Lasten lauantain tapahtuma Turvantalolla. Lasten lauantaisissa teatteri Kurnuttava Sammakko esitti valloittavan lasten näytelmän Mollistavia mietteitä. Tapahtumassa oli myös Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistyksen askartelupiste ja pop up -kirjasto. Toukokuussa järjestettiin myös ensimmäistä kertaa lapsille suunnattu pehmolelujen yökyläily -tapahtuma. Lapset saivat tuoda oman pehmonsä yökylään kirjastoon, ja kaikki saivat pienen kirjeen muistoksi siitä, mitä kirjastossa oli puuhattu.

Lammin kirjasto teki koulujen kanssa monipuolista yhteistyötä. Toimintaan kuului muun muassa kirjavinkkauksia ja kirjastonkäytön sekä tiedonhaun opetusta. Alkuvuodesta osa vinkkauksista toteutettiin Teamsin välityksellä. Kouluryhmät käyttivät edelleen aktiivisesti kirjasarjalaatikoita.

Alakouluikäisille suunnatut leffakeski- ja elokuvaviikot olivat mukavia ja suosittuja hetkiä. Yläkoululaisten kanssa pelasimme scifi-aiheista ”Planeetta X”-pakopeliä. Koululaisten vieraaksi saatiin myös upeita kirjailijavieraita. Lokakuussa Konnarin koulun alakoululaisten ilona vierailivat Maria Kuutti ja Anu Holopainen. Joulukuussa Hakkalan koulun kanssa yhteistyössä saatiin kirjailijavieraksi J. S. Meresmaa. Osa yläkoulun yhteistyötä olivat myös TET-jaksoilla työelämään tutustuvat nuoret. Yläkouluikäisiä koululaisia osallistui myös joulukuussa järjestettyyn lyhytelokuva-aamupäivään.

Keväällä kirjasto osallistui Konnarin koulun järjestämään Eskarista ekalle -tapahtumaan. Siellä kirjaston palveluja esiteltiin lyhyesti tuleville ekaluokkalaisille. Kirjasto jalkautui myös koulujen omille teema-viikoille pitämään pop up -kirjastoja. Konnarin koulun lukufestariviikolla kirjaston henkilökuntaa sai lainata pop up -kirjastosta lukukaveriksi. Kesäkuussa nuorisotoimen kesäpaku vieraili kirjaston pihalla markkinoiden toimintaansa.

Hakkalan koululla aloitti Ukrainan sodan myötä useampia VALMO-ryhmiä. Myös he vierailivat kirjastolla ahkerasti. Saimme siirtokokoelman ukrainan kielisiä kirjoja, lisäksi katsottiin elokuvia, askarreltiin ja opeteltiin suomalaisessa kirjastossa toimimista.

Kirjastossa järjestettiin tapahtumia aikuisille. Toukokuussa tietokirjailija Harri Ahonen kertoi kirjastaan Pyhän Olavin retkeilyreitit. Lammi-viikolla elokuussa Lykky ry järjesti Lammin kirjastolla historialuennon, missä Armi Kynäräinen kertoi isoäidistään Ida Kyllösestä. Lokakuussa pidettiin musiikillinen ilta, kun Lammin kirjastossa järjestettiin Avolava-klubin etkot. Tilaisuudessa esiintyivät hämeenlinnalainen laulaja-lauluntekijä A. P. Sarjanto aisaparinaan viuluvirtuoosi Arto Järvelä. Lokakuussa kirjastossa järjestettiin kuluttajaliiton Juha Beurling-Pomoellin toimesta digihuijauksia käsittelevä luento.

Tapahtumien ja ryhmäkäyntien lisäksi Lammin kirjaston tiloissa järjestettiin näyttelyitä. Näitä olivat esimerkiksi huhtikuussa Krista Leppäsen valokuvanäyttely ja syksyllä Sääksisäätiön 30-vuotisnäyttely.

14.4.1 Kauhukabinetti nuorille ja Karmiwa ilta lapsille

Lammi-viikolla elokuussa kirjasto järjesti ensimmäistä kertaa kauhuteemaisen nuorille suunnatun ulkoilmatapahtuman Kauhukabinetin Untulan lavan ympäristössä. Yleisö sai kohdata tapahtumassa monenlaista pelottavaa. Untulan kuntopolulle rakennettiin kauhuteemainen rata, jonka varrella oli kauhistuttavaa katseltavaa sekä kymmenen kauhuhahmoesitystä.

Kauhukabinetissa saattoi kohdata esimerkiksi aaveita, potilas 0:n, kolarimummon, hautausmaan kauhuja, pimeässä laahustavia zombeja, telттаilevia lapsia, hullupellen, lahtaajamummon tai Kerpeikkarin uhrin.

Tapahtumassa oli Untulan lavalla Myllyn kupin & kakun pop up –kahvila ja Lammin kirjaston kauhuteemainen pop up –kirjastopiste, jossa osallistujat saivat kirjoittaa omista peloistaan sekä testata kauhutietouttaan. Untulan lavan lähistöltä löytyi myös selfiepiste sekä kauhistuttava kuvagalleria. Järjestäjien iloksi tapahtuma saavutti laajasti kohdeyleisönsä eli nuoret. Myös kokonaisia perheitä tuli ihastelemaan ja kauhistelemaan Kauhukabinettia. Rohkeimmat innostuivat kiertämään radan useampaankin kertaan. Pimeyden laskeuduttua radalta kiiri kauhistuneita huutoja.

Kauhukabinetti sai myös nuoremmat lapset toivomaan kirjaston omaa lasten kauhutapahtumaa. Kirjasto järjesti innokkaille kauhufaneille Karmiwan illan lokakuussa. Illan aikana osallistujat saivat kohdata pahimpia pelkojaan sekä osallistua erilaisille kauhuteemaisille toimintapisteille. Lopuksi katsottiin yhdessä elokuva ja herkuteltiin.

14.5 Nummen kirjastossa aktiivista kouluyhteistyötä

Vuosi 2022 alkoi Nummen kirjastossa suljetuin ovin pandemiarajoitusten takia. Vain Nummen koululaiset saivat käyttää kirjastoa. Nummi avattiin kaikille asiakkaille helmikuun 24. päivä. Koululaisten palattua hiihtolomalta alkoivat kirjastonkäytön opetukset ekaluokkalaisille. Maaliskuun 23. päivä aloitettiin kirjaston ja nuorisopalvelujen yhteistyönä Satakielikerhon taideprojekti. Kevään aikana pidettiin satutunteja Karhumäen päiväkotilaisille ja syksyllä käytiin vinkkaamassa Jukolan ja Luolajan koulun oppilaille.

Nummen omatoimijärjestelmä vaihdettiin ja automaattit asennettiin toukokuun alussa. Nuorisopalvelun kesäpaku vieraili Nummella kesäkuun puolessa välissä. Nummen kirjasto palveli kesällä 27.6-31.7. asiakkaita vain omatoimikirjastona.

Nummen kirjasto voitti keväällä Suomen tietokirjailijoiden arvonnassa mahdollisuuden saada tietokirjailija kirjastoon kirjailijavieraaksi. Syyskuun alussa kirjailija Pinja Meretoja kävi kertomassa kolmasluokkalaisille saimaannorpasta kertovasta kirjastaan Pullervo, jonka hän oli myös itse kuvittanut. Lokakuussa Nummen kirjaston kirjailijavieraana oli Magdalena Hai, joka kertoi kahdeksaluokkalaisille kirjoistaan, kirjoittamisesta ja lukuharrastuksesta.

Elokuussa kaikki Nummen seiskaluokkalaiset kävivät tutustumassa kirjastoon. Syyskuussa kirjastossa oli TET-harjoittelijana Nummen koulun yhdeksäsluokkalainen oppilas. Syyskuun lopussa kirjastosta käytiin Jukolan koulun VESO-päivässä kertomassa opettajille kirjaston palveluista ja vinkattiin kirjoja.

Valtakunnallisella Peliviikolla marraskuussa Nummella pidettiin lautapeli-iltapäivä. Lapsenoikeuksien viikkoa vietettiin marraskuussa järjestämällä vauvoille ja vanhemmille loruhetki.

Marraskuussa Nummen kirjaston omatoimiaikaa jouduttiin supistamaan käytöshäiriöiden takia 11.11.-30.11. väliseksi ajaksi. Omatoimiaika oli silloin käytössä arkipäivisin klo 6.00-18.00 ja viikonloppuisin klo 7.00-15.00. Tilanne rauhoittui ja joulukuussa voitiin palata takaisin normaaliin aukioloaikaan. Omatoimikirjasto oli siitä lähtien asiakkaiden käytössä tuttuun tapaan joka päivä klo 6.00-22.00.

14.6 Rengon kirjastossa vierailivat kaikki alakoulun luokat

Rengon kirjastossa jatkettiin vuoden aikana yhteistyötä koulujen kanssa tuttuun tapaan, ja kaikki kuusi alakoululuokkaa vierailivat kirjastossa. Keväällä kirjastossa vieraili viisitoista luokkaa ja syksyllä neljätoista.

Kirjastossa pidettiin satutunteja syksystä alkaen. Satutunteja pidettiin päiväkodin ja seurakunnan yhteydenottojen perusteella. Päiväkoti ei ehtinyt vielä syksyllä mukaan, mutta seurakunnan päiväkerho kävi kirjastossa satutunnilla kolmesti syksyn aikana.

Kirjastossa järjestettiin marraskuussa Reijo Vähälän runo- ja laulumatinea ” Yksi ymmärtää kaipuun sen – sellaista elämä on.” Kaisu Rissasen kuvataidenäyttely oli esillä kirjastossa maaliskuun alusta heinäkuun loppuun ja Sääksisäätiön Sääksinäyttely lokakuun ajan.

14.7 Tuuloksen kirjasto asukkaiden arjessa

Cd-levyjen lainaus laski Tuuloksen kirjastossa edelleen myös vuonna 2022. Kirjastossa päädyttiin ratkaisuun, jossa luovuttiin kokonaan aikuisten lainattavista levyistä. Ratkaisu oli oikea, koska asiakkaat eivät ole kaivanneet lainattavia cd-levyjä.

Tammikuussa Tuuloksen kirjastossa alkoi olla jo kevään merkkejä ilmassa ja asiakkaita kävi ihan mukavasti. Helmikuussa päästiin sitten tositoimiin uuden elokuvayhteistyön merkeissä. Lasten ja nuorten elokuvaesityksistä alkoi vastata paikallinen 4H yhdistys ja sen Action Lab yhdessä kirjaston kanssa. Käytännössä yhteistyö sujuin siten, että he valitsivat elokuvat yhdessä katsojien kanssa ja varmistivat että näytöksissä oli tarjolla myös asiaankuuluvia herkkuja, kuten popcornia. Kirjasto tarjosi toiminnalle tilat ja tarvittavat laitteet. Elokuvaesityksiä järjestettiin kerran kuukaudessa. Ne keräsivät sekä kevät- että syyskaudella mukavasti katsojia kirjastoon.

Säännöllisesti joka toinen torstai pidetyt satutunnit alkoivat maaliskuussa. Satutunneilla oli erilaisia teemoja, kuten kelkkailu/mäenlasku, kevät sekä pääsiäinen. Suosittuja olivat myös satutuntien loppuksi pidetyt piirustus- ja väritystuokiot. Satutunneilla oli mukana tutuksi tulleita lapsia, jotka saivat toivottavasti kimmokkeen käydä kirjastossa jatkossakin.

Kirjastossa kokoontuivat aina tarpeelliset ja suositut muistikahvilat, joita pidettiin keväällä kahdesti. Syksyllä kahvilat kokoontuivat neljä kertaa. Elokuinen kahvila kuitenkin keräsi vähiten väkeä. Ehkä kokoontuminen oli ajoitettu liian lähelle kesää.

Paikallinen Tuuloksen koulu käytti kirjaston palveluja ahkerasti. Luokat kävivät kirjastossa ja lainasivat aineistopaketteja. Keväällä kävijöinä olivat etenkin kakkos- ja kolmosluokat. Sama vauhti jatkui myös syksyllä, mikä oli ilahduttavaa.

Tutuksi tulleeseen tapaan Tuuloksen kirjasto pidettiin suljettuna viisi viikkoa keskikesällä ja avautui taas elokuun ensimmäisenä päivänä. Elokuussa alkoivat satutunnit ja koululaiset palasivat koulujen alettua kirjastoon.

Syyskuussa muistikahviloiden lisäksi aloitettiin Yökirjasto-tapahtuman suunnittelu. Kirjastovirkailija Hannele Tiitto piti kirjastossa Celia-palvelujen opastuksia. Ohjelmistoon palasivat myös suositut elokuvanäytökset. Syyskuussa järjestettiin koulussa vanhempainilta, jossa kirjasto kävi esittäytymässä ja kertomassa lukemisen ja lukutaidon merkityksestä ja tärkeydestä. Vanhempainillassa oli mukana Lammin kirjastosta kirjastonhoitaja Päivä Ruuskanen.

Lokakuussa kirjastossa vieraili kirjailija Maria Kuutin, joka kertoi työstään ja teoksistaan kakkos- ja kolmosluokan oppilaille. Tilaisuus oli onnistunut ja odotettu. Oppilaat esittivät kirjailijalle paljon hyviä ja ennakkoon valmisteltuja kysymyksiä.

Marraskuu oli vilkas toiminta- ja tapahtumakuukausi. Uutta oli Tuuloksen koulun viidesluokkalaisten liittyminen meneillään olleeseen Lukuvuodet-hankkeeseen, johon liittyen kirjastovirkailija Seija Haavisto Tuuloksen kirjastosta ja informaattikko Ulla Karila pääkirjastosta kävivät koulussa vinkkaamassa kirjoja oppilaille. Hankkeen ohjelmaan kuului myös kirjailija Anu Holopaisen vierailu. Anu Holopainen kertoi oppilaille kirjailijan työstä ja julkaisemistaan kirjoista.

Marraskuussa kirjastossa pidettiin suuren yleisömäärän paikalle houkutellut ajankohtainen Kuluttajaliiton Digihuijaus-luento, jossa luennoitsijana toimi Juha Beurling-Pomoell. Toinen syksyn suur tapahtuma oli supersuosittu muutaman vuoden tauon jälkeen paluun tehnyt kaikenikäisten Yökirjasto-tapahtuma. Yökirjastoa oli tekemässä koko kylä ja se keräsi paikalle toistasataa osallistujaa. Tapahtumassa olivat mukana paikkakunnan yhdistykset ja järjestöt sekä kaikki asiasta kiinnostuneet. Mukana olivat 4H yhdistys, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Tuuloksen Tulikourat -partiolaiset, VPK, seurakunta, Tuuloksen koulun vanhempainyhdistys sekä ensimmäistä kertaa Tuuloksen Keskiaikaiset -yhdistys. Osallistujilla tuntui olevan hauskaa, ja tapahtumalle toivottiin kovasti jatkoa.

Joulukuussa Tuuloksen kirjastossa järjestettiin syyskauden viimeinen satutunti ja elokuvaesitys sekä aina yhtä innostava ja mukaansa tempaava Tonttukoulu. Tonttukoulun rehtorina toimi Pirkko Nurminen Hauhon kirjastosta ja koululaisina olivat Tuuloksen koulun ekaluokkalaiset opettajansa ja kouluohjaajansa johdolla. Kylläpä kaikki ahkerasti oppivatkin tontuille aina niin tärkeitä taitoja!

15 Kirjaston vuosi 2022 tunnuslukuina

15.1 Henkilöstö 2022

Vakituisen henkilökunnan määrä nimikkeittäin

Kirjastotoimenjohtaja	1
Palvelupäällikkö	1
Johtava informaatikko	3
Informaatikko	6
Kirjastonhoitaja	9
Kirjastovirkailija	25
Kirjastoammatilliset yhteensä	45
Palvelusihteeri	2
Kirjastoautonkuljettaja	3
Kouluohjaaja, osa-aikainen	1
Ei-kirjastoammatilliset yhteensä	6
Kaikki yhteensä	51

Vakituisen henkilökunnan lisäksi kirjastossa työskenteli 2,5 toimitilahuoltajaa (ostopalveluna), kuusi siviilipalvelusmiestä, seitsemän opiskelijaa kirjastovirkailijan koulutussopimuksella ja työkokeilijoita. Työllistämisvaroin palkattuja järjestelyapulaisia oli vuoden aikana seitsemän.

15.2 Talous 2022

Toimintakulut tilastovuonna	4 789 276
Henkilöstökulut	2 152 560
Kirjastoaineistokulut	374 938
Kirjojen hankintakulut	257 323
E-aineistokulut	47 323
Tilakustannukset	1 598 671
Muut kulut	663 107

15.3 Muut tunnusluvut 2022

Kokoelmat/asukasluku	4,99
Kokonaislainaus/asukasluku	15,49
Toimintakulut/kokonaislainaus (lainan hinta)	4,55
Fyysiset käynnit/aukiolotunnit	21,79
Lainaajia/asukasluku %	35,46
Toimintakulut/asukasluku	70,46
Kirjastoaineistokulut/asukasluku	5,52
